

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ara 5 lei

Bormontion leveleket nem fogadjuk el.
Kéziratok megőrzését és visszakiadását vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márkus Ernő. Felelős szerkesztő Jászberényi Ferenc. Bucuresti szerkesztés helye: Vasárnap, 1935. okt. 6.
596. EV. XVIII. SZÁZAD. TISRI 9. 224 SZÁM.

Adigratban fehér zászlóval fogadták a benszülőttek az olasz csapatokat

Aduából visszavonultak az abesszin csapatok és feladták a város védelmét. Mussolini békeajánlatokat tett az angol kormányának. Genfben összeült a Népszövetség tanácsa

Franciaország nem hajlandó katonai szankciókat alkalmazni Olaszországgal szemben

PÁRIZS, október 5. Azok a táviratok, amelyek már tegnap tudni vélték Adua elesét, koraiaknak bizonyultak. A Paris Soir legújabb értesülése szerint hivatalos közleményt adtak ki, mely bejelenti Adua feladását az abesszinok részéről. Az északabessziniai védő csapatok az Aduától délre eső védelmi vonalon helyezkedtek el és tartják a frontot.

RÓMA, október 5. Az olasz sajtó- és propagandaminisztérium a következőket közli a keletafrikai frontról: pénteken az első számú olasz hadosztály és a benszülőttek előőrsi Adigrat és Entiscio helységekre értek, melyeknek lakossága fehér lobogóval vonult az olasz csapatok elé és azoknak védelmére alá helyezte magát. A második hadosztály a front jobboldali szárnyán repülőgépek segítségével tört meg az ellenség hadállásait, melyeknek csapatait Darotacle közelében megerősítették. Az olasz csapatok folytatták előnyomulásukat dél felé, este pedig Darotacle-tul helyezkedtek el. A keleti mezőségen erős ellenséges csapatokat szórtak szét az olasz repülők. Az olasz repülők bombázás alá vették Amba-Dash és Birutum helységeket, amelyek tömve vannak abesszinnel. Ma reggel öt órakor az olasz csapatok de Bono tábornok irányítása mellett folytatták az előnyomulást. A somali fronton az olaszok elfoglalták Dolo városkát és más szomszédos helységeket. Egy olasz repülőraj bombázás alá vette Gorahei városát.

Addisabebai jelentés szerint hét egységből álló olasz repülőraj ma átrepült Haya Fecie helység fölött, mely az abesszin fővárotól 110 kilométerre fekszik.

Véres közelharcok négy fronton

ADDIS ABABA, október 5. Az Agsum-Adua fronton véres harcok folynak. Az abesszinek kemény ellenállást tanúsítanak az olasz tüzérség, tankok és repülőgépek ostromával szemben. Az olasz repülőrajok felváltva bombázzák az abesszin hadállásokat. A lovasságot egyelőre tartalékban tartják.

Az abesszin kormány egyik tagja kijelentette, hogy az abesszin haditervek kezdettől fogva nem irányulnak az Agsum-Adua vonal erőteljesebb megvédésére. Döntő csatára délen, Ogaden tartományban fog sor kerülni. Ezen a vidéken nem tudnak kifejlődni az olasz csapatok, mert a tartomány nagyrésze mocsaras és nincs még lecsapolva.

London, október 5. Addis abebai jelentés szerint Ogaden tartományban véres harcok dúlnak. Abesszin részről több mint kétezer halott maradt a csataterén.

Tigre tartomány fölött olasz légitámadások ke-ringenek és röpcédulákat szórnak le a következő üzenettel: „Vagy elfogadjátok az olasz barátságot vagy meghaltok”. Az olasz repülők bombázás alá vették Jamadia határállomást az eritreai fronton. Délkeleten két katonai őrház és egy rádióállomást bombáztak szét az olaszok.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint ma reggel nyolc órakor egy olasz repülőraj bombákat hajított Dessie városra.

Róma, október 5. Az olasz csapatok elfoglalták Adigrat városát és az olasz tüzérség lövéseibe került Adua elé. A várost az abesszinek kiirtették. A védelmi haderők visszavonultak Észak-Abessziniába és főparancsnokuk közölte az ország uralkodójával, hogy Adua nem tartható sokáig.

A Reuter-ügynökség távirata szerint Dana-kül környékén, Asfao mellett, egész éjszaka folyamán kemény közelharc folyt az olaszok és az abesszinek között. Hír szerint 1300 abesszin és 200 olasz vesztette életét a dana-kül csatában.

London, október 5. Az Ewening Standard távirata szerint Francia-Szomáli kormányzója az egész gyarmat területére elrendelte az ostromállapotot.

Szimpatiaintézet Rómában Franciaország mellett

Róma, október 5. Tegnap estére nagyszabású hazafias tüntetéseket rendeztek az olasz fővárosban, miután olyan hírek terjedtek el, hogy Adua elesett. A tüntetések elmaradtak, az egybegyűlt tömeg erre a francia követség elé vonult és szimpatiaintézetet rendezett Franciaország mellett, miután a hír terjedt el az olasz fővárosban, hogy a tegnapi

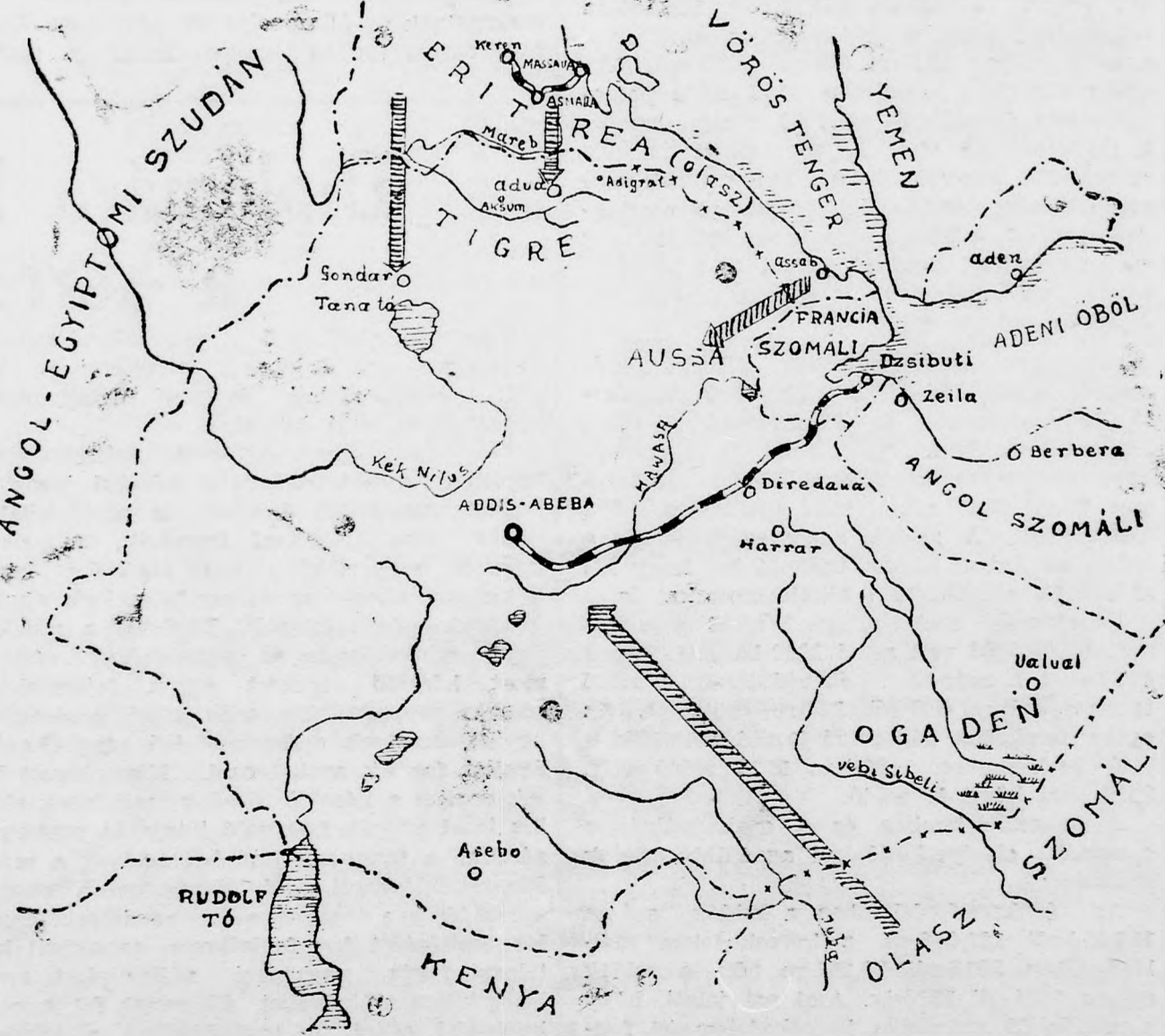
cákon, Olaszországot és Franciaországot érintve.

A francia minisztertanács elhatározta a gazdasági szankciókat, de a katonai szankciók ellen foglalt állást.

Párizs, október 5. A francia kormány tegnap minisztertanácsra ült össze. Laval beszámolt a nemzetközi helyzetről, különös tekintettel a Népszövetség folyamatban levő tárgyalásaira. A minisztertanács, mely éjszaka fél 4-ig tanácskozott, magáévá tette Laval álláspontját Franciaország jelenlegi és további genfi magatartását illetően, az olasz-abesszin konfliktus ügyében. A minisztertanács korlátlan felhatalmazást adott a miniszterelnöknek a további tárgyalások irányítására. A minisztertanács ezután jóváhagyta az angol kormány által szülő válaszcikkjének szövegét a flottakérdésben. Az Olaszország ellen foglalt állást, ugyanekkor hozzájárult a gazdasági szankciók alkalmazásához. Ezek a szankciók a következők: a fegyverkivitel, valamint a fegyvergyártáshoz szükséges nyersanyagok kivitelének betiltása, a hitel- és a juttatás megtagadása, a támadó országból való vásárlások csökkentése, sőt teljes beszüntetése. A minisztertanács elutasította a gazdasági blokk proklamálását. A gazdasági intézkedések fokozatosan kell hogy történjenek, hogy ily módon Franciaországnak lehetőség adassék az ellenségeskedés megszüntetésére. Laval újabb javaslatokat fog előterjeszteni, melyek elfogadható megoldást nyújtanak a szemben álló felek számára.

(Folytatása a 10-ik oldalon)

Abesszinia háborus térképe

Az olasz haderő hat oszlopban tört be Abessziniába. Olasz-Szomáliából (délről) három oszlop megy. Az egyik Ogaden tartományban Ual-Ualon, Wardalron át vezet Harzar felé, ahol az előnyomuló csapatok egyesülnek az északról, Eritreából érkező hadsereggel, majd a vasut mentén folytatják az offenzívát. A déli hadsereg második szárnya a dzsebeli völgy vonalát követően és Ginir elfoglalására törekszik, a harmadik a kenyai angol gyarmattal szomszédos hegyvidéken nyomul előre. Északról Eritrea felől szintén három oszlop indul, az első, mint fentebb említettük, Assab irányából Harzar felé, a második Asmarából a Tana-tó irányában, a harmadik Aduából.

Jom Kippur

Ködös multba vesznek az ünnepnapok eredetei. A történet tudomány csak annyit állapított meg összehasonlítások és történelmi emlékek alapján, hogy a multban minden ünnep összefüggött a népek mezőgazdasági ténykedésével. Amíg egy nép törzsi életet él és külső éghajlati és talajviszonyok miatt nomád életre szorul, addig nincs meghatározott ünnepe, csak akkor, amikor valami kedvező helyre és nyugodt viszonyok közé kerül. Ez az alkalom az ő ünnepe. Amikor a nép állandó letelepülést tudott vállalni és rendezett közösségi életet folytathatott, akkor a férfiak, akik jobb megfigyelő képesség fölött rendelkeztek, az idők járását tanulmányozták. Az egyiptomiaknál egész kaszt alakult ki erre: a papok rendje. Nekik köszönhetjük a naptárkészítés elemeit és a csillagászat első indítékait. Összefüggéseket kerestek és találtak az égitestek és a föld között, a Nilus áradását és visszahömpölygését szinte napra tudták kiszámítani és az évszakok kedvező változását ünnepi alkalomnak tekintették. Az ünnepnapokat ilyenformán szintén a papok állapították meg.

A zsidó nép ünnepei is akkor keletkeztek, amikor már nyugodtabb állapotok között éltek Erec Jisráélben. A három „zarándok ünnepe”: peszach, süvuot és szukkot, nyilvánvalóan emlékeztet mezőgazdasági alkalmakra. Rügyfakadás idejére, a gabonaérésre és a behordásra. Meglehet, de ez csak kombináció, hogy roshasana és jomkippur, a két vallásos jellegű ünnepnek is köze volt természeti jelenségekhez, de az már kétségtelen, hogy a két ünnep már fejlettebb közösségi életben alakult ki olyanná, ahogy azt mi most ünnepeleljük.

Ezra idejére esik a népi jellegű ünnepeknek átmenete a vallási természetű ünnepekre. Abban az időben a vallási jellegű főleg az áidozatok adták a szent napoknak, később: az imák és vallási ceremóniák. Nem lehetett a régi népi szokásokat gyökeresen megváltoztatni, bármennyire is erős kézzel próbálták ezt a papok. Még megmaradt többek között a mezőgazdasági és törzsi életnek az a szokása, hogy a zsidók felzarándoltak Jeruzsálembe, behozták termékeiket és családi lakomákat rendeztek a Templom udvarán és környékén.

Roshasana eredete a legújabb kutatások szerint babylóniai szokásokra vezethető vissza. Itt is két ujesztendőt ismeretek, egyet, amely őszkor és másikat, mely tavaszkor vette kezdetét. A régi babylónok is ismerték a „harsonák napját”, amikor kürtökkel hirdették a nyugalom napjának beálltát. Roshasano napját „jom hazikaron” emlékezés napjának is nevezték, talán arra való emlékezésül, hogy Ezra ezen a napon hirdette ki a zsidó nép előtt a Tóra szabványait.

Az újév tizedik napjára esik jom kippurim, az engesztelés napja, amelyet a szombatok szombatjának (sabbat sabbaton) nevezünk. Az év legszentebb huszonegy órája ez, amelynek kevesebb a közösségi kapcsolata, mint az egyéni. Az egyén magabamélyedése, büntudatunk átérzése és vezeklésünk napja ez, amelynek történetünk során mindenkor nagy nevelő hatása és lelki jelentősége volt. Bizonyos, hogy ez az ünnep a legrégebbek egyike és már elkészületeiből is arra kell következtetni, hogy a zsidóság régi otthonában és a diasporában egyaránt meghatottan, tele áhitattal és nemes érzésekkel tartja ezt a bűjtnapot.

Alig van zsidó ember, aki ezt a napot ne töltené bűjtnben és áhitatban. A mult század derekán, a német fölvilágosító áram

**ÖREG EMBER GYOMRA
RITKAN JÓ: ÉTKEZÉS
ELŐTT EGY KOCKA
CURRON PÁR
CSEPP DIANAV
SŐSBORSZESZ
POMPÁS
ÉTVÁGYGERJESZTŐ**

lat idején, a reformista tendenciák nem merték érinteni a jom kippurt. Annnyira be volt gyökerezve e nap szentsége a zsidó érzésvilágba, hogy hiába való is lett volna bármilyen reformkísérelt ellene. Annak a kornak az irodalmában nem egy regény és dráma témája volt a fölvilágosodott zsidó tudós, vagy művész, aki ateista világnézetét elültette magában ezen a napon. Ha a templomban nyilvánosság előtt nem akart mutatkozni, otthon bőjtölt és imádkozott. Ezt a való életből merítették az írók, akik érezték, hogy a jom kippuri hangulat alól zsidó ember nem tudja kivonni magát. Még Goethe, a filozófus költő sem, aki egy helyütt e szavakat írta: „Wer Kunst und Wissenschaft besitzt, hat Religion, wer diese nicht hat, der habe Religion“ — még ő is egyik utirajzában az Engesztelő nap komor méltóságáról a tisztelet és csodálkozás hangján írt.

A liturgia előírja, hogy az ünnep előnapján „szölichoszt“ kell imádkozni már a hajnali órákban. Dél előtt levágják az engesztelő állatok szimbólumát bemutatott szárnyasokat, a „Keporét“. Sok vidéken azonban ezt a szokást elhagyták és a szegényeknek kiosztott pénzeken váltják meg a szimbólikus ceremóniát. A reggeli imák között a századik zsoltárt kihagyják. Ez a zsoltár meg a kezdődik isten dicsőítésével — Ujjongjatok földek, szolgáljátok őt örömmel, jertek elébe hozsannával! — nem talál ahhoz a komor lelkiállapothoz, amely minden zsidót elfog jom kippur beköszöntése előtt. Nem mondják a huszadik zsoltárt sem amely e mondatot foglalja magába: „Szíved szerint fog cselekedni és minden tervedet teljesíti.“

Sok helyütt, különösen a spanyol zsidó hitközségekben a gondnokok a reggeli ima után édességeket osztogatnak a közönség között. Ennek az a jelentősége, hogy senki ne szoruljon mások támogatására, hanem szerezzék meg kellemes körülmények között a közösség segítségével a kenyérét, ami legyen édes, mint a méz.

Ezen a napon mennék a temetőbe is, bár a legtöbb zsidó községben az a szokás, hogy már előbb keresik fel a halottak birodalmát. Nagyobb ünnepi ebéd kötelező ezen a napon. A régiak szerint mindazok, akik bőségesen étkeznek a jomkippur megelőző napon, mintha mind a két napot átböjtölték volna. Kötelező a rituális fürdő is. Aki gyászhatásban van, annak is meg van engedve a fürdő e napon.

A vallásosabb zsidó községekben sokan 39 ütést veretnek magukra bőrszíjjal. Akit ütnek, az elmondja a bünbánó imát, és szak felé fordulva. Nyilván annak a szimbóluma ez, hogy az ember nemcsak szóval, hanem testi szenvedéssel is vezekeljen. A Kelettől való elfordulás pedig azt jelenti, hogy a bünbős egyén nem érdemi meg Erec Jiszráélt.

A böjt előtti korai vacsorának könnyű ételekből kell állania, nehogy az esti imát pöffedt jóllakottsággal végezzük. Az elhunytak emlékére gyertyákat gyújtunk. Az apák megáldják kiskorú gyermekeiket, a haragosok pedig kibékülnek. Már naplemente előtt gyülekeznek a templomban. A férfiak talisztá öltenek, a rabbi kiveszi a tórát, körüljárja vele a templom hajóját, azután feddő beszédet mond. Ettől a szokástól azonban újabban a konzervatív községek is eltértek. A kántor elmondja a spanyol inkvizíció idejében keletkezett, de az egész zsidóságban elterjedt Kol-Nidré imát. Hallkan mondja, „község pedig vele együtt imádkozik. Már az esti ima során bünbánó imákat mon-

danak, szlichotot és középkori könyörgéseket, pizjutot. Reggel korán mennek a hívők a templomba és mint az előző este, leteszik bőrből való lábbelijüket és papucsban vannak. Ennek nyilván az az eredete, hogy a bünbős ember nem érdemi meg, hogy az állat bőrét tapossa. A reggeli vezekelő imák után két Tórából Tóra-olvasás van, külön ünnepi hanglejtéssel. Mózes harmadik könyvének azt a részét olvassa az előimádkozó, amely a főpap jomkipuri zsoltáráról emlékeztik meg. A második Tórából — Mózes 4-ik könyvének 29. fejezetéből — olvassák az áldozati tör-

vényt. A „haftora“ Jézus prófétának 57. fejezetéből való. Muszaf imát még a dél beállta előtt kell megkezdeni. A Tórából Mózes 3-ik könyvének 18-ik fejezetét olvassák a tiltott házasságról és a nemi élet tisztaságáról. Haftóra: Jónás könyve.

Estefelé a „nöila“ imát mondják. Ezután kéri a könyörgésekben istent, hogy peccételje jóra sorsunkat. Nagy meglepetéssel nézünk rára, amikor megkérjük, hogy este a sofár hangja megszólal és az egész község egyetlen könyörgésben olvad egybe: „Josana habaa bojerusolajim. (sz. i.)

A csehszlovákiai zsidóság egyoldalú gazdasági rétegződése

A kereskedelem és szabadpályákon emelkedett, a mezőgazdaságban és állami hivatalokban csökkent a zsidók száma

Prága, október 5. Az 1930-ban megtartott csehszlovákiai népszámlálásról érdekes statisztika jelent meg, mely a csehszlovákiai zsidóság gazdasági fejlődését és rétegződését is ilusztrálja.

Az 1921-es népszámlálás idején 354,342 zsidó felekezeti polgár élt Csehszlovákiában, az 1930-as népszámlálás 356,830 zsidót mutat ki. Ezen idő alatt tehát nem növekedett lényegesen a csehszlovákiai zsidóság lélekszáma, annál mélyrehatóbb változások átalították az ország zsidóságának gazdasági életében. Különösen szembetűnő a mezőgazdasági lakosság csökkenése. 1921-ben 41,960, 1930-ban 30,505 volt a mezőgazdasággal foglalkozó zsidók száma. Jóllehet, az iparosítás következtében az ország egész mezőgazdasági rétegének százalékaránya az összlakossághoz viszonyítva 33-ról 33-ra csökkent, a zsidó lakosságnál azonban sokkal erősebb ez a visszaesés, különösen Ruszinszkoiban. Szlovákiában például 14,107-ről 8603-ra csökkent a zsidó parasztek száma, míg a szlovákiai zsidó lakosság általában 135,918-ról 136,737-re növekedett. Ruszinszkoiban a mezőgazdasággal foglalkozó zsidók száma 24,316-ról 19,999-re csökkent, míg a zsidó lakosság száma együttesen 93,341-ről 102,542-re emelkedett.

A vendéglő- és kimerési iparban is visszaesést mutat a zsidóság számszerű részvétele. 1921-ben 17,426, 1930-ban 12,578 zsidó dolgozott ezekben az ágakban. Egyedül Szlovákiában 11,138-ról 6734-re csökkent azon zsidók száma, akik ebből a foglalkozásból élnek. Ruszinszkoiban viszont 3832-ről 4706-ra emelkedett a számuk és a zsidó lakosságnak 5 százalékát képezik.

A hivatalos karban is csökkenő tendenciát mutat a zsidók száma. Míg a posta, távírda és telefon szolgálatban álló alkalmazottak száma általában 90,332-ről 106,183-ra emelkedett, addig a zsidók száma ezekben a munkakörökben 553-ról 466-ra csökkent. Az egész államban mindössze 145 zsidó postatisztviselő (köztük 54 nő), 20 alkalmazott és 1 postamunkás van. A vasutakról és más közlekedési üzemeknél az alkalmazottak száma általában 483,439-ről 499,384-re emelkedett 1921-től 1930-ig, ugyancsak az alatt az ezen üzemeknél dolgozó állami és közintézeteknél az alkalmazottak száma emelkedett, a zsidók száma csökkent.

Közgazdasági szolgálatban 278,174 alkalmazott közül 1780 zsidó. Ebből 589 tisztviselő, 46 alkalmazott és 27 munkás. A többi közszolgálatokban (közoktatási és egészségügyi hivatalok) kivételével 57,934 alkalmazott közül 6535 zsidó, 1532 tisztviselő, 321 alkalmazott. A zsidók nagy százalékaránya ebben az ágban annak tudható be, hogy ide számítják a hitközségi alkalmazottakat is.

Közoktatási szolgálatban 171,392 alkalmazott közül 2398 volt zsidó 1930-ban (1921-ben 4110 volt a számuk). Szlovákiában a zsidó tanítók száma 533-ról 364-re csökkent. Az egész országban 862 zsidó tanító működik.

A hadseregben 1930-ban 2516 zsidó volt, 9517 tiszt közül 50 zsidó.

A kereskedelem és a szabadpályákon a zsidók elhelyezkedéséről az alábbi adatok szólnak:

Az árukereskedelemben a zsidók száma 113,084-ről 121,648-ra, a kereskedelem melékáiban 9916-ról 20,261-re nőtt a zsidók száma 1921-től 1930-ig. Ami azt jelenti, hogy a zsidók 39 százaléka kereskedelemmel foglalkozik, míg a nemzsidó lakosságnak 43

százaléka. De itt is némi visszaesés látható az önálló kereskedők rovatában. Csehszlovákiában, Morvaországban és Sziléziában az önálló zsidó árukereskedők száma 9120-ról 8064-re csökkent, Szlovákiában viszont a nagyvárosokba való koncentráció folytán 11,158-ról 13,147-re emelkedett. Ruszinszkoiban 20,393-ról 29,370-re emelkedett a kereskedelemmel foglalkozó zsidók száma, ami a zsidó lakosság 30 százalékát teszi ki. Ez a növekedés a gazdasági erő csökkenését jelenti. A más gazdasági ágakból kiszorult zsidók a kereskedelembe koncentrálnak. Tekintettel arra, hogy korlátozó törvények várhatóak az árukereskedők számát illetően, a kö-

URANIA MOZGÓ

Shirley Temple, közkedvelt gyermekszíntr filmje:

RAGYOGÓ SZEMEK

Befejeződött a pót-összeírás az állampolgársági listába

Cluj, október 5. Az igazságügyminiszter utasítására a város tanácsa elrendelte az állampolgársági névjegyzékből kimaradt városi polgárok jelentkezését és összeírását. Hogy ez az új összeírás milyen célt fog szolgálni, azt még egyelőre nem lehet tudni, majdnem bizonyos azonban, hogy tájékozódás a jellege, mert évek óta állandó a panasz, hogy az egyes törvényhatóságok az állampolgársági jegyzékeket hiányosan állították össze. Ennek következménye azután az, hogy az ország határain belül százezer tartózkodnak olyanok, akik itt születtek, adót fizetnek, katonáskodtak, az ország határait soha át nem lépték és mégis honalankok, mert: nem szerepelnek az állampolgárok névjegyzékében. A városi tanács tíznapos határidőt tűzött

ki a pótjelentkezésre. Ez a határidő most eisején járt le és az egyes kerületi kapitány-ságotól beérkező jelentések alapján a városi állampolgársági ügyeket intéző osztálya most állította össze az erről szóló kimutatást és beiktatja az igazságügyminiszteriumba. A tíznapos határidő alatt a város területén újból összeírásra 3218 családfő jelentkezett. Nemzetiségi megoszlás szerint ezek közül 899 román, 1919 magyar, 252 német, 352 zsidó, a többi más nemzetiségű. Az állampolgársági ügyosztálynak az a véleménye — és ez tényekre támaszkodik —, hogy még mindig legalább ötezer családfő van Clujon, akik hiányzik az állampolgárok közül és akik elmulasztották a pótjelentkezést is.

Diplomára lesz szükségük a kereskedőknek

Bucuresti, október 5. A munkaügyi miniszteriumban igen érdekes törvénytervezet készült a kereskedelmi és ipari foglalkozások képesítéshez való kötéséről.

Még csak összefüggéstelen irányvonalak kerültek nyilvánosságra a készülő javaslatból de különböző érdekeltek és szakörökből máris éles kritikával fogadták. Tudvalevő ugyanis, hogy a kisiparosok évek óta kéri a kisipari törvények és rendelkezések egységesítését és reformját. Ehelyett a munkaügyi miniszterium az ipartörvényt csak a most készülő tervezet egyik fejezeteként akarja megalkotni, más rendelkezésekkel együtt, amelyek egészen eltérő foglalkozási ágakat fognak szabályozni. Kiszívárgott hírek szerint a készülő törvény mindenek előtt kis ipari pályák felé való irányítás szabályozásával a tanoncok jogi helyzetével, a munkásszerződésekről szóló törvénynek a tanoncszerződésekre vonatkozó rendelkezéseinek kiegészítésével fog foglalkozni, azonkívül kötelezni fogja nagyipari vállalatokat arra, hogy külön műhelyeket állítsanak fel tanoncképzési céllal. A továbbiakban a tanoncotthonok újjászervezésének, a felsőipari szak-

oktatás és továbbképzés reformjának, a mesteri cím elnyeréséhez szükséges képesítési vizsgálatnak a kontárok elleni küzdelemnek kérdésével kapcsolatban a hasonló problémákkal foglalkozik a készülő törvény.

Kisipari körök szerint a készülő tervezet csak részben és batoratlanul öleli fel a kisipar nagy kérdéseit és a legényesebb problémákat továbbra is megoldatlanul hagyja. A javaslat legérdekesebb újítása az, hogy a kereskedő és kereskedelmi tisztviselő foglalkozását is szabályozni kívánja. A törvényalkotó felfogása szerint ezáltal oklevél lesz szükséges ahhoz, hogy valaki kereskedő lehessen.

Természetes, hogy a készülő javaslatnak ezt a részét éri a legtöbb kritika. Mindenekelőtt kifogásolják, hogy a munkaügyi miniszterium miért avatkozik bele a kereskedelem legbensőbb ügyébe. Azonkívül azt is felhívják, hogy a kereskedelemhez nem diplomára, hanem elsősorban tőkére van szükség.

Rengegét tiltakozásra számíthat a javaslatnak az a rendelkezése is, mely két osztályba sorozza az üzletekben dolgozó irókat és eladási személyzetet, holott ezek az érdekeltek nem ilyen osztályozást, hanem jogi helyzetülnek a szabályozását kéri évek óta.

A készülő javaslat ellen már meg is indult a küzdelem. Egyfelől a kisiparos szervezetek indultak meg és tartanak sorozatos gyűléseket, másfelől a magánalkalmazottak országos szövetsége is tiltakozó gyűléseket hívott össze.

**A
tásó**

Hivatalo

Bucuresti, pártok és a szemita agi zsidógyűlölet politikai esen pillanatra se niai zsidós napról napra állami hatós sükben magy Rövidl és v jelentkező il nem meglátr érezni ezt a cióvá fogja nyilatkozásol nak, hogy a csoportja bu curesti kama niszterül let állapította, marájának a zetőségét ill voltották el eltávolítottál vényes vezet emelynek k

Az anlisz nek rövid i doka volt i bere óta sz dek is áját ügyvédek tó ból való tör rozták, hogy a numerus rus nullus mellett egy dik meg. E tőség kezéb hogy holnap az: senki s számában T dót és bicl ügyvédi kar kezőket írja „Ami az jellemező Ro baon este annyira er zajos kiseb zetésére, ez ta áramlat kezdve a k volt. Miért tört ki ez Ion Florian kamarából Mirto nem A vizsgá Traian Aie Const. Sok árjak. Egy tehát a n nyit leve és kommit öszes hős kedésben? xandrescu, fegye'mi t idegen van Olasz.

Ennek el hátán kell szokás. A tak ebbe a mondoták fizet. Vesz ügyeinkben juk a mi k al és sok de... anti dokról és tuálisabb, — kiabálj ciklisták ember. M antizemité des ember Az ideig Hogyan? tőri a zsid Solomon Florian, s szlyából zerre fele volt ezután Az anti

A bucaresti orvosi fakultáson elkülönítették a zsidó hallgatókat

Hivatalos támogatással tör előre a fajvédelem. Mi történt az ilfovi ügyvédi kamarában

Bucuresti, október 5. (Az Uj Kelet tud.) A pártok és a sajtóorgániumok szakadatlan antiszemita agitációja fokozatosan megérleli a zsidógyűlölet hivatalos gyümölcseit is. A külpolitikai események sodrában sem szabad egy pillanatra sem személtéveszteni a romániai zsidóságot, ezt a veszedelmet, amely napról napra konkrét formákat ölt. Az állami hatóságok kezdik hivatalos ténykedésükben magukévá tenni a fajvédelmi elveket. Rövidláb és volna a ma még csak elszórtan jelentkező ilyen természetű jelenségek között nem meglátni az összefüggést és nem megérteni azt a szellemet, amely tervszerű akcióvá fogja összefogni holnap ezeket a megnyilatkozásokat. Idesova egy hete már annak, hogy a szélsőjobb oldali ügyvédeknek egy csoportja erőszakkal magához ragadta a bucaresti kamara vezetését. Az igazságszolgáltatástól lefelé minden illetékes fórum megállapította, hogy az ország első ügyvédi kamarájának szabályszerűen megválasztott vezetőségét illegális utakon és eszközökkel távolították el hivatalából. Bár a birtorikat eltávolították, a jogába visszahelyezett törvényes vezetőség lemondott, új választás lesz, amelynek kimenetele kétséges.

A zsidók és a biciklisták

Az antiszemita vezetőség hivatalbalépésének rövid ideje alatt munkához látott. Első dolga volt revízió alá venni az 1918 november óta az ilfovi kamarába beiratkozott ügyvédek listáját. A revízió eredménye a zsidó ügyvédek többségének a kamara tagjai sorából való törölése lett volna. Ugyancsak elhatározták, hogy életbeléptetik az új felvételleknél a numerus clausus, amely lényegében numerus nullust jelent, miután 99 román ügyvéd mellett egy nem román beiratkozását engedik meg. E pillanatban az antiszemita vezetőség kezéből kihullott ugyan a hatalom, de hogy holnap nem lesz-e újra az ő kezükben, az senki sem tudhatja. Az Adeverul mai számában Tudor Teodorescu Braniste „A zsidók és biciklisták” cím alatt foglalkozik az ügyvédi kamaránál történetekkel és a követeléseket írja:

„Ami az ilfovi kamarában történt, melyen jellemző Románia mai a közérzetére. Szombaton este egy kis rebellió révén egy nem is annyira erőszkos, mint amennyire inkább zajos kisebbség rátette kezét a kamara vezetésére, ez a kisebbség, amely az antiszemita áramlatot képviselte. Vasárnap reggel ő kezébe a kamarának antiszemita vezetősége volt. Miért? Egy konfliktus miatt. Kik között tört ki ez a konfliktus? Kezdetben Mirto és Ion Florian között, Florian kére Mirtónak a kamarából való kizárását azon a címen, hogy Mirto nem román állampolgár, hanem olasz. A vizsgálat során beavatkoztak az ügybe Traian Alexandrescu, Renea, Ion Vladescu, Const. Solomonescu. Valamennyien fajtiszta árjak. Egyik sem zsidó. Egy kis veszekedés tehát a mi árja cselédünkben. Veszekedés nyílt levelekkel, ügyészségi feljelentésekkel és kommunikációkkal. Minden árja alapon. Az összes hősök árják. Ki a bűnös ebben a veszekedésben? Talán Florea. Talán Traian Alexandrescu, talán Vladescu. Vagy bárki más a helyelmi tanácsból? A hősök között egyetlen idegen van: Mirto. De Mirto sem zsidó. Olasz.

A zsidók fizetnek

Ennek ellenére is az egész ügynek a zsidók hátán kellett elcsúsznia. Ez már a honi szokás. A zsidók nemcsak véletlenül sem voltak ebbe az ügybe belekeverve. Valamikor azt mondták, hogy: a „török fizeti”. Ma a zsidó fizet. Veszekedünk magunk között a mi árja ügyeinkben. A bűnös a zsidó lesz. Felhasználjuk a mi veszekedésünket, hogy kis erőszakkal és sok zajjal a kamara élére ideiglenesen... antiszemita tanácsot állítsunk! A zsidókról és biciklistákról szóló anekdóta aktuálisabb, mint bármikor. A zsidók a bűnösök — kiabálja az antisemita. A zsidók és a biciklisták — válaszolja nyugodtan a rendes ember. Miért a biciklisták? — kérdezi az antisemita. Miért a zsidók? — kérdezi a rendes ember.

Az ideiglenes tanács azonban munkához lát. Hogyan? Revidálja a felvételi listákat. Azaz törli a zsidókat. Az összes zsidókat. Vladescu, Solomonescu, Renea, Alexandrescu, Mirto, Florian, s.b., akik összeveszték s akiknek vizsgálójából keletkezett az egész botrány, egyszerre feleslegesekké váltak. Csak a zsidókról volt ezután szó.

Az antiszemita mindig abszurd ön-

magában véve. Ez az abszurd mivolta azonban sosem volt ennyire nyilvánvaló és ennyire felháborító. A törvényes megválasztott tanácsot csak hosszas tárgyalások után lehetett ismét jogaiba iktatni.

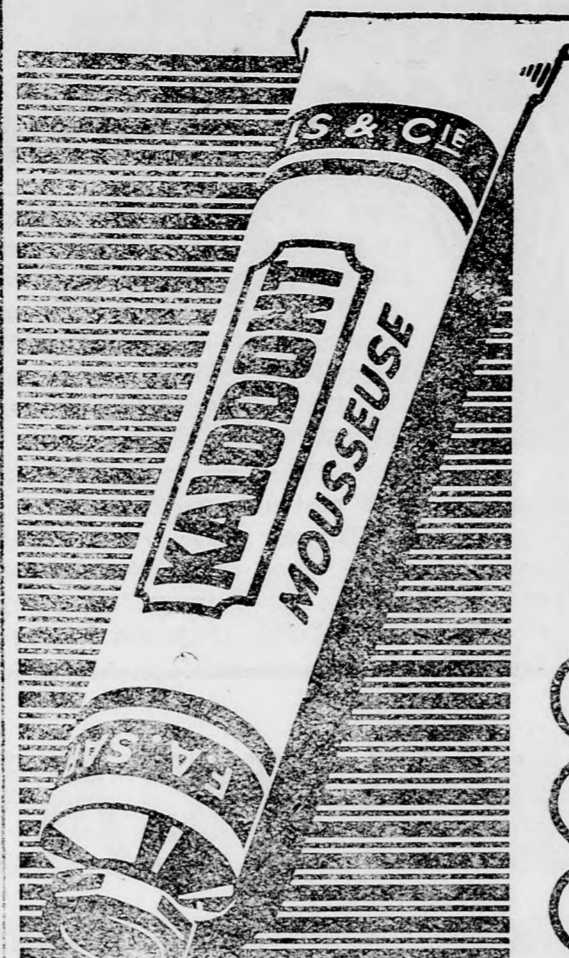
Gettó a bucaresti egyetem orvosi fakultásán

Az ügyvédi kamaránál történtek nem képeznek elszigetelt jelenséget. A bucaresti egyetem orvosi fakultásán a jelek szerint ebben az évben már érvényesülnek a fajvédelmi szempontok. Annak idején megírjuk, hogy a felvételi vizsga, amelynek letételéhez kötötte az egyetemi tanács az egyetemre való beiratkozást, elsősorban lehetőséget nyújt arra, hogy különleges intézkedések nélkül megválasszák a numerus clausust a romániai egyetemeken. Jóslatunk sokkal hamarabb beteljesedett, mint ahogy magunk is gondolhatnánk volna. A bucaresti egyetem orvosi fakultásán a felvételi vizsgák alkalmával külön szériába osztották a zsidó jelölteteket. Az orvosi fakultáson — írja a Lupa — legutóbb is furcsának nevezhető dolgok történtek. Még sem kezdődött az iskolai év és máris keresik a módot és alkalmat a botrányra. A jelek szerint először akarják kezdeni a botrányosorozatot, amely ez év tavaszán a fakultás bezárásához vezetett. Különösen aggasztónak látszik, hogy a zavargó diákok kis csoportjának akciója támogatásra talált azoknak a sorában is, akiknek hivatalos volt a beiratkozás a fakultás belső rendje fölött. A diákok azt mondják, hogy a zsidóknak külön szériába való beosztása az esetleges rendzavarások megakadályozása érdekében történt. Lehetséges volna ez? Lehetséges volna, hogy az iskolai hatóságok engedjék magukat terrorizálni? A dékánátus tartozik mindenesetre felvilágosító nyilatkozatot adni. Addig nem vagyunk hajlandók elhinni azt, amit egyes diákok állítanak, hogy Balacescu professzor, a fakultás dékánja, támogatója volna egy kisebbségben levő diákcsoport abszurd követeléseinek.

Ebben a kérdésben egyébként a bucaresti zsidó diákszövetség a következő beadványt intézte a közoktatásiügyi minisztériumhoz:

KALODONT tanácsolja Önnek ma:

Gondoskodjon fogainak kiméletes tisztogatásáról!

Gondolja meg, hogy mennyire igénybe veszi fogait — egy esztendő alatt — a mindennapi fogtisztítás, s ez így megy egy egész életen át! Enyhítse a fogak igénybevételét és kopását Kalodont-fogkrém használatával, melyet dus habja könnyedén csuszítja fogkékfeneket a fogsorokon.

És sose feledje el, hogy a Kalodont 3 kiváló tulajdonsága biztosítja a helyes fogápolást:

- 1.
- 2.
- 3.

a speciális fog-és száj-szappan enyhe habja alaposan megtisztítja a fogakat, ott is ahová a fogkefe nem juthat el;

a különlegesen finom tisztító anyag kifejleszti a fogzománcot, anélkül hogy azt megtámadná;

a Dr. Brünlich által összeállított Sulfurizin-Oleat fokozatosan távolítja el a fogkövet és megakadályozza az újraképződést.

KALODONT

FOGKÖRÉM

Miniszter Ur!

Románia egyetemi életében először történik meg, hogy az orvosi fakultás dékánátusának határozata értelmében a zsidó diákok ebben az iskolában külön szériákban keresztény kollégáiktól elválasztva állnak vizsgára. A dékánátus ezzel magáévá tette annak a diákcsoportnak a kérését, amely május-június hónapokban zavargásokat provokált, amelyek a fakultás bezárását vonták maguk után. Ez az intézkedés semmire sem vezetett a rend és nyugalom biztosításához az egyetemen; ellenkezőleg, bátorítja a rendbontások és gyűlölködés előidézését, bátorítja hivatalosan azokat a diákokat, akik a legelső alkalmal meg fogják akadályozni zsidó kollégáikat az előadásokon való részvételben. A

bucuresti zsidó diákszövetség tiltakozik a dékánátus intézkedése ellen, amely a numerus clausus bevezetésére irányul és kéri:

1. Az alfabetikus sorrendben tartott vizsgákhoz való visszatérést.
 2. Ne tegyenek többé különbséget a diákok között etnikai származás vagy vallásfelekezethez való tartozás címén.
 3. Adják meg a zsidó diákoknak a lehetőséget, hogy zavar alatti jelenlétben megvizsgálhassanak előadásokon és laboratóriumi munkákon.
- Meg vagyunk győződve, miniszter ur, hogy kérésünket haladéktalanul teljesíteni fogja, helyreállítva a törvényes rendet és véget vetve egyetemi életünknek annyira károsan befolyásoló atmoszférának.

SELECT MOZGÓ

A VADON SZAVA

Jack London világhírű regénye, főszerkesztésben: Clark Gable, Loretta Young

SELECT MOZGÓ

Az uccán összeesett és meghalt Henry de Jouvenel szenátor

Párizs, október 5. Henry de Jouvenel szenátor, Franciaország volt római nagy követe ma éjszaka agyvérzésben meghalt. Halálának körülményeiről a következőt írják a párizsi lapok: A Champs Elyséesen egy éjszakai szolgálatos rendőr észrevette, hogy valaki rosszul lett. Az ismeretlen embert, aki összeesett, a legközelebbi kórházba szállította, ahol már csak a beállott halált konstatálhatta az ügyeletes or-

vos. Csak akkor derült ki, hogy a volt római nagykövet a halott, amikor kiürítették a zsebeit és előkerültek az iratai.

Henry de Jouvenel, előkelő szerepet játszott a francia diplomáciai és politikai életben. Meleg érdeklődést tanúsított a zsidóság problémái iránt is, lelkes barátja volt a cionizmusnak és egyik vezető tagja a francia Pro Palesztina bizottságnak.

A pénzügyminiszter meg van elégedve az ország pénzügyi helyzetével

„Ha lesz új adó — mondotta — azt a hadfelszerelésre fordítjuk és ezt az áldozatot minden polgárnak meg kell hoznia” Háromszázmillió deficittel zárult a költségvetés

Bucuresti, október 5. Victor Antonescu pénzügyminiszter ma igen érdekes nyilatkozatot adott a sajtónak az ország pénzügyi helyzetéről és a külföldi tárgyalások menetéről:

— Az állami bevételek az év első hat hónapjában 2 milliárd 221 millióval többet tesznek ki, mint az előző év megfelelő időszakában — mondotta Victor Antonescu pénzügyminiszter. Október 1-ig kifizet-

tük teljesen a fizetéseket, nyugdíjakat és dologi kiadásokat. A többi még ki nem fizetett összegeket is a napokban folyósítjuk, a vonatkozó utasítások már kimentek.

— Ami Ffranciaországot illeti, mondhatom, hogy az elvi megegyezést Zauceanu hétfőn aláírja. Elrendeztük az összes kereskedelmi adósságokat, valamint a hadfelszerelési fizetnivalókat. Csehszlo-

vákiának 900 millió cseh koronát, Franciaországnak 500 millió frankot kell fizetnünk. Mivel a nemzetközi helyzet nem túl kedvező, áldozatokat kell hoznunk az ország fegyverkezése céljaira. Két milliárdot adunk a hadseregnek az országfejlesztési kölcsönből és 1 milliárd 800 milliót a hadfelszerelési tárca büdzséjéből. Azt hittük, hogy ez elegendő lesz, de a legújabb eseményekkel szemben újabb erőfeszítésekre van szükség. Elsősorban arról van szó, hogy a jövő évi költségvetésben 3 milliárd lej szerepeljen a hadfelszerelési minisztérium előirányzatában. Egyébként, ami a jövő évi büdzsét illeti, felkértem kollégáimat, ne folyamodjanak hozzám rendkívüli hitelekért, mert jelenleg 600 millió deficitünk van a vámillétekekből. A megtakarításokból 500 millió maradt meg. Ehhez hozzá kell számítani, hogy a közadósságok szelvényeiből befolyik még 500 millió.

— Azt a hírt illetően, hogy a kormány újabb adónemeket fog bevezetni, közölnöm kell, hogyha erre kerül sor, kizárólag a hadfelszerelés céljait szolgálnak. Ez esetben kérni fogjuk az összes adóalanyokat, járuljanak hozzá az ország érdekében.

— A jelenlegi költségvetés 300 millió lej deficittel zárult, mely összeget az anyagi és személyi kiadások 10 százalékanak blokkolásából fedezzük. Ez meghaladja a valószínű deficitet. A mutatkozó felesleg nagy részét azonban a különböző minisztériumok maguknak követelik, rendkívüli hitelek fejében. Ez arra késztetett, hogy minisztertársaimat megkérjem a hitelek lehető legfokozottabb mérséklésére.

Munkás-Mozgó

Str. Vălii 7. Telefon 171. Pónteken 5, 7 és 9. Szombaton 3, 5 és 7-kor:

ERŐS FÉRFI, GYENGE NŐ

Főszerepben: Myrna Loy, Max Baer és Carole Lombard. 50-ik nagy boxmérkőzése. — Műsor: előt 2 felv. Sharly vigjáték.

SPORT

Unirea Tricolor—Romania

Cluj, október 5. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság küzdelme során a Romania csapata ma délután a bucuressi Unirea Tricolor látja vendégül. Ez a vendéglátás azonban csak a futballpályáiig udvariassági aktus. A zöldgyepen a Romania csapata minden erejét összeszedve azon fog igyekezni, hogy a jeles vendégcsapatot elverje és a mérkőzés két értékes pontját a saját javára könyvettesse el.

Hogy ez fog-e sikerülni, az a pályán fog kiderülni. Mert a bucuressi csapat nem egykönnyen legyőzhető ellenfél. Az Unirea Tricolor keménykötésű együttősége, amely csak igen jó játékkal, kifogástalan egységű Romania által győzhető le. Mert legyőzhető. Ehhez azonban a Romania játékosainak lelkes odaadása, maximális ambíciója — és természetesen kis szerencse —, mi nélkül futball el sem képzelhető — szükséges. Az adott körülmények között minden bizonnyal a Romania játékosai nem fognak a fenti adottságok hiányozni és a mérkőzés színhelyét igyekezni fognak győztesként elhagyni, bár — ismerve a két együttes képességeit — minden jel arra mutat, hogy a mai találkozó eldöntetlen eredményt fog hozni. A mérkőzés délután 2 órakor kezdődik és az a timisoarai Murgu vezeti.

**NEM UTAZHAT
diana
SŐSBORSZÉZ
NÉLKÜL!**

RÁDIÓN KÖZVETITIK A MAI OSZTRAK-MAGYART. Bécsben ma osztrák-magyar válogatott labdarugómérkőzés lesz az Európai Kupáért. A mérkőzés második félidejét a budapesti rádió romániai időszerítés szerint délután fél 5 órai kezdettel közvetíti. A közvetítést Pluhár István végzi.

Romania nem vesz részt az olimpiai labdarugótornán. Bucuressből jelentik: A legfőbb sportszövetség tanácsa tegnap este ülést tartott, amelyen véglegesen elhatározták, hogy Romania az olimpiai labdarugótornán nem vesz részt. A tornán ugyanis kizárólag amatőrök vehetnek részt, míg Romania nem rendelkezik olyan amatőr játékosokkal, akik ilyen együttesben számbajöhetnének.

A Független Újság friss száma ezúttal is rendkívül változatos. A szerkesztő nyílt levelet intéz Nichifor Crairéchoz, amelyben kimutatja, hogy éppen Romania nem lehet ellensége a demokraciának. A clujai Magyar Színház problémáit 36 millió öröksége kapcsán dr. Janovics Jenő ír nagy cikket Böllöny Józsefről. Kovács György folytatja felhívást a székelyföldi sorozatát. Aszody János az angol világpolitika hátterét rajzolja meg, gyarmati tapasztalatai alapján. Egon Ervin Kisch tárcát írt. Ignóus remekbe vésett cikke élénkíti lapot. Érdekes hozzászólások vannak a magyar anyanyelvű munkásság és a Magyar Párt viszonyához, valamint az új magyar földművelő alakulathoz. Fekete Tivadar cikket írt a bucuressi felhőkarcos mániáról. Ligeti Ernő folytatja Kisebbségi élet bölcsője című cikksorozatát. Moskovits József a katasztrófális romániai gabonapolitikáról értekezik. Thury Zsuzsa heti beszámolót ír a színházról. A lap budapesti munkatársa, Kemény Sándorral folytatott intervjút a pedagógiai kérdésekről. Ezenkívül számos bel- és külpolitikai jegyzet, irodalom, művészeti rovat. A magas színvonalu heti folyóirat egyes számainak ára 5.— lej. Akik előfizetnek, díjtalanul megkapják október 1-től eddig megjelent számokat. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Juliu Maniu 43.

**Képkereket-ujdonságokat,
festményeket**

még néhány napig rendkívül olcsó reklámapon vásárolhat:

„PAX”

Cluj, Calea Victoriei 6.

Flaccara tinereții A fiatalság tüze

testi és szellemi frissességben mutatkozik. De sok azon férfiak száma, akik túlhajtott munka, abuzusok, vagy beteges szervezetük miatt férfienergia gyengülésben szenvednek és élető erejük eltűnését érzik.

Hogy ezeknek a fiatalos erővel együtt visszaadjuk az életseretettel és munkakedvet, a tudomány felekezte a „Stimulent B” ideális gyógyszert, amelyet Dr. Dubois híres párizsi orvos utmutatásai alapján állítottak elő.

És a készítmény sokfajta alkaloidot tartalmaz, amelyeket a braziliai őserdők növényeiből vontak ki, valamint több más növénykivonatot és hatása abban áll, hogy a meggyengült, férfienegriát regenerálja és felfrissíti az összes fizikai és szellemi képességeket.

A „Stimulent B”-nek nincs semmilyen káros hatása és sohasem ellenjavasolt, különösen diéta tartását nem teszi szükségessé.

Egy üveg 120.— lej, 2 üveg 220.— lej. Gyógy lerakat „ARCO” Bucuressi, IV. Cața Călărăsi 91. — 4. Szekció. Irodalom bélyeg ellenében.

KÖZGAZDASÁG

Megakadt Erdély és Bánát tojaskivitele

Azok a külkereskedelmi megállapodások, amelyeket Romania az utóbbi hónapokban az egyes államokkal kötött, egyáltalában nem rendezték a romániai tojaskivitel kérdését.

Igy történhetett meg, hogy az erdélyi és bánáti tojásexportőrök a kérdés rendezetlensége következtében exportra nem számíthatnak, akik pedig azt mégis megkísérelték, súlyos veszteségeket szenvedtek.

A bánáti exportőrök ugyanis azt a hírt vették, hogy Németország a standardizált romániai tojásért 68 márkát hajlandó fizetni ládánként, aminek még 4 márka prémium is hozzájárul. Ebben bizva, bánáti kereske-

dők két vagon tojást exportáltak, azonban Passauban azt a lesújtó információt kapták, hogy csak 40 márkáért veszik át tőlük az árut. Arra való tekintettel, hogy a tojás darabja az exportörnek ab Passau átlagosan 1.80 lejbe került, természetesen csak nagy veszteségek árán tudnak majd az exportörök ezen a szállítmányon tuladni.

Természetes, hogy ily körülmények között a tojásexport Németország felé teljesen elvesztette minden kilátását. Nem kedvezőbb a helyzet azonban Ausztriával és Olaszországgal kapcsolatban sem. A tojásexportörök most gyors kormányintézkedést várnak, hogy a kivitel ismét megindulhasson.

November elsején megszűnik az állami tisztviselők, nyugdíjasok és egyéb védett lakók bérszerződéseinek kényszermeghosszabbítása

Az 1927 évi bértörvény kimondotta, hogy az állami tisztviselők és nyugdíjasok bérszerződése 1929 májusáig, egyéb védett lakók bérszerződése pedig 1928 májusáig meghosszabbítást nyer, egyszermind feljogosította a háztulajdonosokat arra, hogy a jelzett időpontban való kilakoltatásra kötelezés végett a keresetet a bírósághoz bármikor beadhatják.

A háztulajdonosok még az 1927 év folyamán számosan fordultak a bírósághoz a kilakoltatás 1928 május 1-re való kimondása végett és a bíróság az eziránti kéréseknek helyet is adott. Sok esetben hozzáfűzte, hogy a kilakoltatási ítélet csak akkor lesz végrehajtható, ha időközben más törvény meg nem hosszabbítja a bérszerződést. Az 1928. évi bértörvény kimondotta, hogy azok a bérszerződések, amelyek a megelőző évi törvény rendelkezései értelmében 1928 május 23-án lejárnak, további egy évre meghosszabbíthatnak.

Emiatt a kilakoltatási ítéletek nem voltak végrehajthatók. Ugyanez a törvény nem intézkedett abban a tekintetben, hogy mi lesz az érvénytelen ítéleteknek az ítéleteknek a jövőben. Ezt a hiányt pótolja azonban az 1929 évi, majd az 1930. 1931 és 1932 évi bértörvény, amelyek a bérszerződések sorozatosan egy-egy évre meghosszabbítva, kimondták, hogy az 1927 évi bértörvény 36. szakasza alapján hozott bírói kilakoltatási határozatoknak végrehajtása további egy-egy évig felfüggesztetik.

Az 1932 évi bértörvény volt az utolsó, amely e tekintetben kimondottan intézkedett. Az utána következő 1933 évi és 1934 évi bértörvények egy-egy évvel meghosszabbítva a bérszerződések, megerősítik az előbbi esztendőben kelt bértörvényintézkedéseit, tehát e kilakoltatási ítéletek végrehajtásának felfüggesztését is. Az 1935 évi bértörvény általában föntartja a kegyelmi félrevo-
ratkozással 1935 május 1-től 1935 november 1-ig az érvényben levő bértörvények intézkedéseit.

Ennélfogva az 1927 évi lakbérleti törvény 36. szakasza alapján hozott bírói kilakoltatási ítéletek végrehajtását 1935 november 1-ig felfüggesztették, november elseje után azonban ezen határozatok végrehajtása a bíróságtól kérhető. A bíróság a kérelmet az ellenfél meghallgatása nélkül intézi el és a kilakoltatást el kell rendelnie, még pedig azonnali hatállyal, mert az 1935 évi bértörvény a védett lakóknak csak november 1-ig hosszabbítja meg a szerződést, mely terminus után a lakó nem bír törvényes jogcímmel a lakás bérben tartásához és így azt a tulajdonos kívánságára azonnal el kell hagynia.

Összeírják a vállalatok vezetőinek személyi adatait

Oradeáról jelent tudósítók: Az oradeai Kereskedelmi és Iparkamarához ártat érkezett, hogy írják össze a kamara területén működő kereskedelmi és iparvállalatok vezetőinek személyi adatait, különös tekintettel a vállalati vezetők nemzeti és vallási viszonyaira.

Hír szerint a fenti rendeletet az ország többi Kereskedelmi és Iparkamarái is megkapták

גמר חתימה טובה

Boldog újévet kívánnak rokonaiknak, ismerőseiknek és üzletheleiknek

Boldog újévet kívánunk vevőinknek, rokonainknak és jóbarátainknak „Pomerit” paradagóg, talpbetét és pincészeti cikkek importora Satumare.

גמר חתימה טובה

Boldog újévet kíván az Uj Kelet előfizetőinek, szerkesztőségének, kiadóhivatalának, elv. barátainak, rokonainak és jóismerőseinek, Gottlieb Hermann és neje Oradea, az Uj Kelet akvizitőre.

Rokonainak és ismerőseinek boldog újévet kíván Herskovits Emanuel és neje Cluj.

גמר חתימה טובה

Rokonainak, üzletheleiknek és ismerőseinek, Frații Feiger Simleul-Silvaniei.

Hirsch Jakab és neje Särmäsel.

Dr. Hirsch Adolf és neje Särmäsel.

Krausz Endre uriszabósága Satumare.

Israel Antal „Intercontinental” szállitása

vállalat Satumare.

Pollák Pinkász.

T. üzletheleiknek

B. U. É. K.

Almon S. A. Cluj,

Calea Marechal Foch 84/a.

Rokonainak, barátainak és t. üzletheleiknek

B. U. É. K.

és a jókívánságokat viszonzozza

Simon Lajos és családja

Cluj, Str. I. G. Duca 1.

Modern
csöbutor
és csillár

detail-kiszol-
gálásnál is

Gyári
áron!

GRÜNWARD
CLUJ-DECEBAL 23-TEL 7-41

WEISZ

szőrmerzalón készítményei

nivóban

legmagasabbak,

árban legalacsonyabbak

Cluj, Reg. Ferd. 11. (Golya-palota)

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESEN AZ UJ KELETBEN

Összel is, mint mindig legolesobbban fest és tisztít „UNIO”, Cluj. Telefon: 877.

Az á
ret

Rendzavarás

Berlin, október 5. Tisztelet Ber birodalom területén szerint rendezv templomok látó nél nagyobb me teleteket a ber szállás szellem komolyság és öket. Az ember a németország dulhat és vag val foglalkozna arra, hogy a v reték között, t le életüket Né

Mint hogy a tiltotta azt, ho leték és klubo teket tartšana egymásután ké tott a zsinagóg ily nagyobb t emberek, a vá történt meg az csoportokban a tekintetben testületek felh hogy minden f do. Elmaradta linderes megje cosok szövetsé zsinagógakkal. hogy a zsidók Eképpen siker rendőrség, ame ból gyülekezés is alkalmat ta

A náciapító doellenes táma zsidókat mind nációi vádjáv Beobachter” e lasztotta ki t lapja, valóság hajmeresztő mére veti a a legutóbbi oldalára áll tek nekik.

A náciapok á mintha a nürz sebségi státu szági zsidók minősitenék ugy mindenfé és a Népszöve Németország

Néhány na tetni engedte, végrehajtási ket a legélese pretálja, éppe kalmából lesz váratlanul elr

Allítólag az árják helyzet lül nem tudn remteni. A pá a katolikus é részben zsidó teljesen a zsi akarják része mek vélemény bizonyos társ liktusok elke meg kell adn gesen beolvá be.

Afelől azon sítás a zsidó fogja érinten fenn többé. E és professzion bergi törvény felelő képet ilyen sors vár

Igy a birod deletet adott

Az áhitat, lemondás és megrendültség roshasánája Németországban

Rendzavarás nélkül télt el roshasana. Göbbels doktor újabb hadjáratot hirdet meg a németországi zsidók ellen

Berlin, október 5. A roshasana istentiszteletek Berlinben és az egész német birodalom területén az eddigi jelentések szerint rendzavarások nélkül folytak le. A templomok látogatottsága minden eddiginél nagyobb méreteket öltött. Az istentiszteleteket a bensőséges áhitat és magabizáltság szelleme hatotta át, de mélyszégyen komolyság és lehangoltság is jellemezte őket. Az emberek feladták a reményt, hogy a németországi zsidók helyzete jóra fordulhat és vagy a kivándorlás gondolatával foglalkoznak, vagy pedig felkészülnek arra, hogy a végsőkig leegyszerűsített keretek között, teljes elszigeteltségben éljék le életüket Németországban.

A szemérmetlen náci-sajtó Minthogy a rendőrség Berlinben megtiltotta azt, hogy magánházakban, egyesületek és klubok helyiségeiben istentiszteleteket tartsanak, a hitközség vezetősége egymásután két-két istentiszteletet tartott a zsinagógákban. Bár a templomokat így nagyobb tömegekben keresték fel az emberek, a város egyetlen pontján sem történt meg az, hogy az emberek nagyobb csoportokban mutatkoztak volna. Ebben a tekintetben hűségesen követték a zsidó testületek felhívását, arra vonatkozólag, hogy minden feltűnés lehetőleg elkerülendő. Elmaradtak a tehetősebb rétegek cilindres megjelenései is. A zsidó frontharcosok szövetségének tagjai ügyeltek fel a zsinagógákkal szomszédos utcákon arra, hogy a zsidók sehol se csoportosuljanak. Eképpen sikerült elkerülni azt, hogy a rendőrség, amely az ünnepnapok alkalmából gyűlékezési tilalmat rendelt el, bárhol is alkalmat találjon a közbelépésre.

A náci-sajtó a zsidó ünnepeket éles zsidóellenes támadásokra használta fel és a zsidókat mindenféle németellenes machináció vádjával illette. A „Völkischer Beobachter“ a memelvidéki zsidókat válsztotta ki támadási célpontjává. Hitler lapja, valósággal

hajmeresztő szemérmelenséggel szemérveti a memeli zsidóknak, hogy a legutóbbi választásokon a litvánok oldalára álltak és szolgálatokat tettek nekik. Németország kárára...

A náci-lapok általában tiltakoznak az ellen, mintha a nürnbergi törvények nemzeti kisebbségi státuszt nyújtanának a németországi zsidók számára. Ha kisebbségnek minősítenék őket — írják a náci-lapok — úgy mindenféle ürügyet „találnának ki“ és a Népszövetséghez szaladnának, hogy Németországot bepanaszolják.

Egy elmaradt újévi ajándék Néhány nappal ezelőtt a náci-sajtó sejtetni engedte, hogy a nürnbergi törvények végrehajtási utasítása, amely a törvényeket a legélesebben a zsidók kárára interpretálja, éppen a zsidó újévi ünnepek alkalmából lesz közzétéve. Ez az ajándék váratlanul elmaradt.

Allítólag azért, mert a nemzsidó nemárják helyzetét illetően a náci-párton belül nem tudnak egységes platformot teremteni. A párt szélsőséges elemei ezeket a katolikus és protestáns vallású, csak részben zsidóktól leszármazó embereket teljesen a zsidókhoz hasonló elbánásban akarják részesíteni, míg a mérsékelt elemek véleménye szerint az egyházakkal és bizonyos társadalmi körökkel való konfliktusok elkerülése érdekében ezeknek meg kell adni a lehetőséget, hogy véglegesen beolvadassanak a német közösségbe.

Afelől azonban, hogy a végrehajtási utasítás a zsidókat a legkeményebb szigorral fogja érinteni, semmi kétség sem forog fenn többé. Bizonyos gazdasági testületek és professzionális szervezetek által a nürnbergi törvény alapján határozatok megfellelő képet nyújtanak afelől, hogy milyen sors vár a németországi zsidókra.

Ki a zsidókkal Így a birodalmi vasutak vezetősége rendeletet adott ki, amellyel az összes a vas-

ut szolgálatában álló zsidókat a nürnbergi törvényekre való hivatkozással elbocsátja. A csehszlovákiai sajtóiroda jelentése szerint egyelőre csak ideiglenesen szabadságolták őket, a végrehajtási utasítás megjelenéséig. Mindenesetre kétségtelennek látszik, hogy azokat a kivételeket, amelyeket zsidókkal szemben az állami hivatalnokokról szóló törvény meghozatala alkalmával 1933-ban statuáltak, el fogják ejteni. Az akkori törvény értelmében azok a zsidók, akik frontharcosok voltak, vagy akiknek apja elesett a háborúban, megtarthatták állásaikat. Az új törvény most ezeket is megfosztja egzisztenciájuktól.

A német mérnökök szövetsége legutóbbi vezetőségi ülésén kimondotta, hogy a náci-párt fajvédelmi elveit a szövetség tagfelvételeinél minden további nélkül érvényesíteni fogják. A zsidóknak a mérnökök szövetségéből való kizárása egzisztenciájuk teljes elvesztését jelenti.

Ujabb antiszemita hadjárat

A legkeservesebb megpróbáltatásokat a kisvárosok zsidó lakossága éli át. Tipikus példája ennek a zsidó üldözések történetében annyira hírhedt szerepet játszó Mainz, amelynek villany és gázüzemei elhatározták, hogy zsidóknak villanyáramot és gázot nem szolgáltatnak többé. Ez az intézkedés természetesen nemcsak a zsidó háztartások részére elviselhetetlen, hanem a zsidó üzemek és üzletek teljes összeomlását is jelenti. Nürnberg város bejáratánál egy életnagyságu zsidó figurát állítottak fel, ostarra kezében. Ez a figura fenyegetésnek van szánva azon németekkel szemben, akik zsidókkal szóbaállnának, vagy barátkoznának. A figura alatt a következő felírás diszeleg: „Ez a faj a mi szerencsétlenségünk. A zsidókkal való barátkozás éppen ezért hazaárulás.“ A figura az átutazóknak igen tetszik s naponta sorozatosan lefényképezik.

Dr. Göbbels a pártvezetők legutóbbi berlini gyűlésén bejelentette, hogy a zsidók ellen rövidesen újabb hadjárat kezdődik el. Hogy mit ért a hadjárat alatt, arról nem adott felvilágosítást a propagan-

Kártérítési perlavina készül a cluji gázgyár és a város között

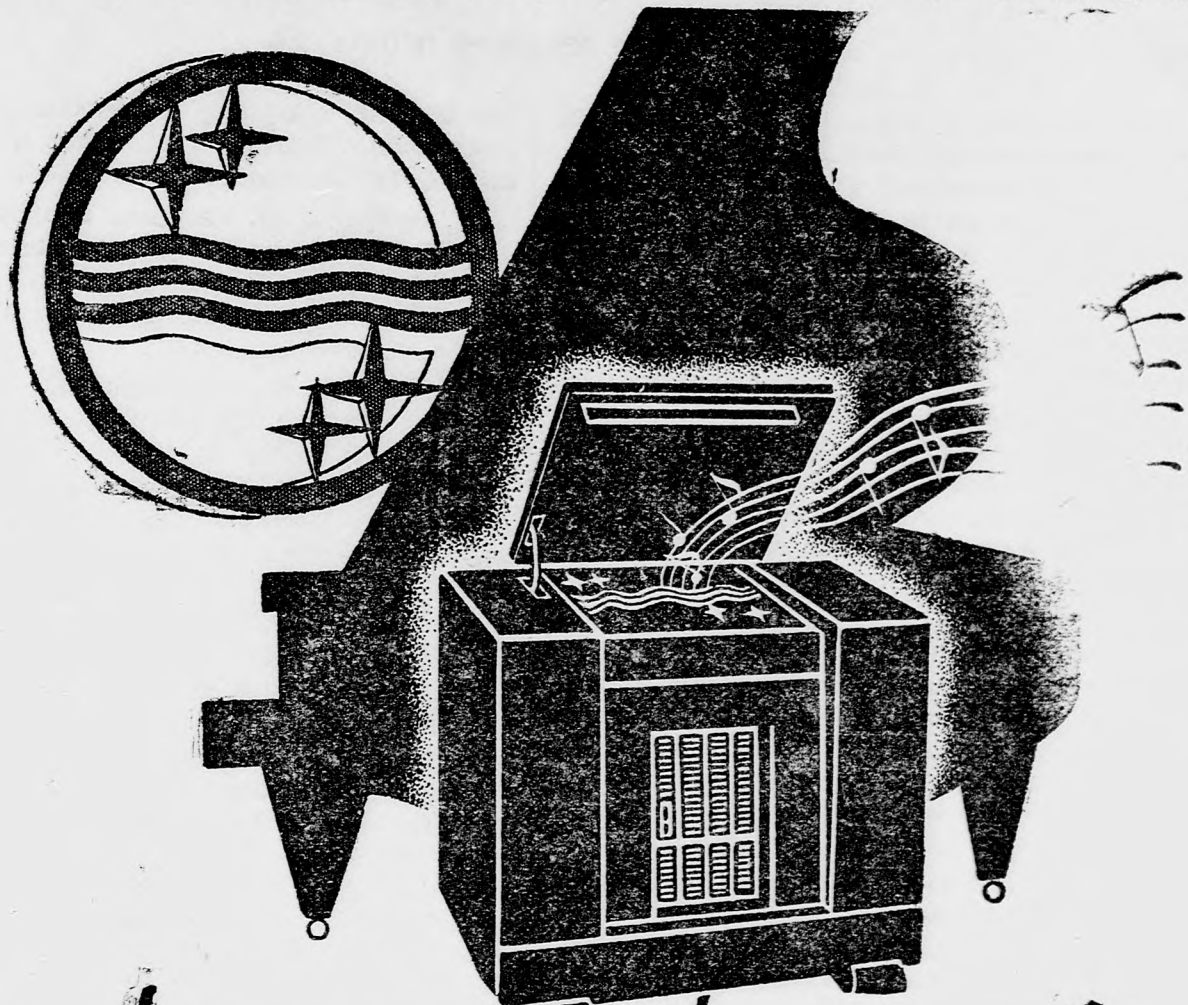
A gázgyár bucaresti központja nem ismeri el törvényesnek, hogy a város birtokba vette a gázgyárat a koncesszió lejártá előtt

Cluj, október 5. Az Uj Kelet tud.) A gázgyár és a város között változatlanul folyik a harc. Látszólag ugyan helyreállt a béke, azután, hogy a város a koncesszió lejártá előtt két és fél hónappal birtokba vette a gázgyárat. A gázgyár központi igazgatósága azonban korántsem nyugodott bele tétlenül abba, hogy hatvan éve tartó koncesszióját most kiragadták a kezéből. A gázgyár-koncesszió tudvaleg 60 éve belga érdekeltiség birtokában volt. Jelenleg maga a bucaresti belga követ tett lépéseket abban az irányban, hogy a város adja vissza a gázgyárat először a koncesszió lejártáig, január 1-ig, aztán pedig lépéseket szándékozik tenni abban az irányban, hogy a város hosszabbítsa meg továbbra is a koncessziót.

A város álláspontja azonban merőben ellenkezik a gázgyár óhajával. Imeretes, hogy néhány héttel ezelőtt a helyi gázgyár igazgatósága önszántából írásba adta át a gyár helyiségeit a városnak. Ezt azonban a bucaresti központ nem akarja elismerni. A helyzet azonban az, hogy az írásos engedmény birtokában a város Pop Victor mérnököt delegálta a gázgyár élére. A város egyáltalán nem ismeri el a gázgyár sérelmeit, ezzel szemben azt állítja, hogy a gázgyár nem teljesítette a

koncesszióban lefektetett megegyezést. Szakértők véleménye szerint ma a gázgyár olyan megrongált állapotban van, hogy a városnak legalább 15 millió lejt kellene beruháznia ahhoz, hogy a gázgyár fennakadás nélkül és rendben szolgálhassa a közönség érdekeit. A városnak az az álláspontja, hogy a gázgyár teljesen megrongált állapotban volt az átvételkor, úgy hogy inkább volt tekinthető ócskavashalmaznak, mint egy 100 ezer lakosú város gázgyarának. Hét gáztartály közül mindössze egy működik, a többi berozsdásodva ócskavasnak is alig használható. Szó van arról, hogy a város 15 millió lejt kártérítési pert indít a gázgyár ellen. Ezt azonban előre is hiábavalónak látják az illetékesek, mert, ha meg is nyernék a pert, a 15 millió lejt nincs hol behajtani. A gázgyárnak ugyanis nincs pénze. Ugyanakkor a gázgyár is peres utra akarja vinni a vitás ügyet, mert törvényellenesnek tartja, hogy a koncesszió lejártá előtt kivették kezükből a gyár vezetését. Perelni akarja a gázgyár a várost tekintélyes közvilágítási számla megfizetéséért is. A városnak viszont az az álláspontja, hogy a gázgyárnak indokolatlan a követelése, mert a gyár megrongálásával óriási kárt okozott a városnak. Pillanatnyilag a vá-

AZ 1936-os SZEZON UJDONSÁGA PHILIPS RÁDIÓKÉSZÜLÉK

hangtükörrel

rövid időn belül forgalomba kerülnek. Halassa el addig rádióvásárlását, amíg nem nézi meg és nem hallgatja meg az új Philips készüléket.

Philips-nek — a világ legnagyobb rádiógyárának, — sikerült újrendszerű, versenyen kívüli, a hangvisszaadást tökéletesítő, konstrukciós módosításokkal készülékeiből a legnemesebb és legtermészetesebb hangokat kihozni.

Kérje minden jobb rádióüzletben az új Philips készülékek bemutatását.

PHILIPS RADIO

Az összes Philips készülékek ultrarövid hullámhosszal és leadó állomások felhívásával

damíniszter. A németországi zsidók azonban tudják, hogy mi vár rájuk. Így sokszorosan megérthető az a berlini jelentés, hogy soha még a németországi zsidóság annyire megrendülten lépte át roshasónokor a zsinagógák küszöbét.

ros igyekszik javításokat eszközölni a gázgyárnál. Tulajdonképpen 15 millió lejt beruházásra lenne szükség, de a mai körülmények között ennek még az egyharmadát sem képes előteremteni a városi vezetőség. Egyelőre kis foltozásoknál és javításoknál maradnak. A gázgyár és a város harca tehát látszólag elült, valójában azonban valóságos perlavina fenyeget.

Addig is, városi vezetés alatt folyik tovább a gázgyár működése. A közönség pedig, aki harmadik fél ebben a veszekedésben — megszenvedti a torzsalkodást.

— Bulgáriában megszüntették a szeszmonopóliumot. Zürichből jelentik: A Neue Züricher Zeitung közli, hogy Bulgáriában megszüntették a szeszmonopóliumot, minthogy az államnak nem hozta meg a remélt bevételi többletet.

— Házakat döntött le Lyonban a felhőszakadás. Párizsból jelentik: Lyon domboldali kerületében, ahol öt évvel ezelőtt már volt harminc halálos áldozatot követelő házösszeomlási katasztrófa, hosszantartó felhőszakadás közben több ház összeomlott. Egy halálos áldozata van a házösszeomlásnak. A kerület néhány rozoga lakóházát hatósági intézkedésre a lakók szintén elhagyták.

— Irszági újságírók Németországban. Londonból jelentik: Tízegy újságíró u ban van Németország felé, ahol két hetet töltenek tanulmányuton. Az ir sajtó képviselői szombaton érkeznek meg Berlinbe.

— Ribbentrop Belgrádba és Szófiába is el látogat. Varsóból jelentik: A jelenleg Krakóban tartózkodó von Ribbentropnak szándékában áll látogatást tenni Belgrádban és Szófiában.

— Tiltott vallási szekta Mures megyében. Tudósítónk jelenti: Erdélyben az utóbbi időben elszaporodtak ismét, a hatósági ellenőrzés mellett is a különböző vallási szekták. Ilyenformán most Gerebenis muresmegyei községben a csendőrség egy vallási szekta mintegy 14 tagját fogta el és kísérte be a fargumuresi csendőrségre. Érdekes körülmény az, hogy az elfogottak között, három férfi és 11 nő van.

Nagyértékű ékszereket raboltak el az Ausztriában meggyilkolt román tanárnőtől

Elkeseredett dulakodás előzte meg a gyilkosságot a robogó vonaton. A bécsi rendőrség nyomában van az elvetemült tettesnek

Bucuresti, október 5. A Bucuresti—párizsi expresszen történt rablógyilkosság ügyében, amelynek, mint ismeretes, Francasanu Maria Bucuresti ipariskolai igazgatója az áldozata, egy a bécsi, mint a Bucuresti rendőrség változatlan eréllyel folytatja a nyomozást. Miután a rablógyilkos kilétét sikerült megállapítani, valószínűnek tartják, hogy elfogatása rövid idő kérdése.

Francasanu Maria borzalmas módon bekövetkezett halála nagy megdöbbenést keltett a fővárosi előkelő társadalmában. Az áldozat férje aktív ezredes, ő maga pedig az egyik jómérvű Bucuresti leányipariskola igazgatója volt. A szerencsétlen végű uriaszony Párizsba igyekezett rokonai meglátogatására, azonkívül pedig utazásának célja az volt, hogy francia orvosprofesszorokkal vizsgálattassa magát. A rablógyilkosság Ausztria területén történt, Admond állomás közelében.

A büntényt egy Teodorescu nevű züllött orvostanhallgató követte el, akinek, mint később kiderült, vasutjegyje egészen a svájci határig szólt és aki beszálláskor a román urinófülkéjében foglalt helyet. A gyilkosnak nyilván feltűnt, hogy utitársnőjén nagyértékű ékszerek vannak. Az iskolaigazgató valóban értékes ékszereket hordott magán. Így többek között jobbkezén vastag aranyláncot, balkezén pedig briliánsokkal kirakott aranykarkötőt viselt. Egyik ujján nagyértékű gyűrű volt, amelyet igazgyöngy díszített, ekörül pedig briliánskövek voltak. Az áldozat mindezeket kívül nyakán igazgyöngyort hordott.

Az uriaszony a támadás pillanatában valószínűleg a Rapid második osztályú fulkéjének plüss ülésén feküdt és ilyen helyzetben tört rá a rablógyilkos.

A bandita és áldozata között vad dulakodás játszódhatott le. Időközben az uriaszony a kiálló izalmak következtében elvesztette eszméletét. Amikor az elvetemült fiatalember

látta, hogy Francasanu Maria nem védekezik többé, a füle ablakán keresztül a pályatestre dobta.

Mint az orvosi vizsgálat során is kiderült, a halál tulajdonképpen úgy következett be, hogy az uriaszony a robogó vonatból történt esése alkalmával fejét súlyosan megsértette. A holttestet a vasuti alkalmazottak az Admond pályaudvar közelében fedezték fel. Kilétét könnyen meg tudták állapítani, miután a holttesttől nem messze megtalálták a ruhából kiesett utlevelet is. A rablógyilkos az uriaszony bőröndjeit is magával vitte és ezeknek a bőröndöknek egyikében 4200 francia frank készpénz, valamint egy 2000 frankról kiállított hitellel volt az egyik párizsi bankhoz.

A szerencsétlen végű iskolaigazgatót a bécsi hatóságok rendelkezése felbontolták és ennek során vetődött fel az a feltevés, hogy Francasanu Mariát, mielőtt a vonatból kidobták, esetleg megmérgezték. Ennek pontos megállapítása végett az áldozat belsejét a bécsi vegyvizsgáló intézetbe küldték. Az osztrák főváros rendőrsége, mint már említettük, a gyilkos nyomában van. A bécsi rendőrhatalóságoknak ugyanis sikerült egy igen fontos nyom birtokába jutni. Amikor az áldozatot a vasuti sínnek mentén megtalálták, kezében néhány hajszálát fedezték fel, amelyek nyilván a rablógyilkos orvostanhallgató hajából származnak. Ezek a hajszálak valószínűleg akkor kerültek az áldozat kezébe, amikor gyilkosával a vasuti fuilkében küzdött.

A bécsi rendőrséggel karöltve a Bucuresti rendőrség is erélyesen nyomoz a nagy feltűnést keltett rablógyilkosság ügyében. A Bucuresti és bécsi rendőrségek között naponta telefonbeszélgetések folynak és a vizsgálat eddigi állása szerint remélhető, hogy a lezüllött rablógyilkos orvostanhallgatót rövid időn belül kézrekerítik.

UJ TECHNIKÁVAL a ruhafestés, vegytisztítás CZINK-nél nem drágább, csak jobb mint bárhol

Hetven összeesküvőre halál vár Bulgáriában

Georgieff, Teodoroff és Stojanoff volt miniszterek a letartóztatottak között. Bombák robbantásával akarták pánikot kelteni az összeesküvők a koronázási jubileum ünnepein

Szófia, október 5. Az államcsíny ügyében megindított vizsgálat megállapította, hogy az összeesküvők tegnapelőtt estére tervezték végrehajtani a főváros megrohanását. Október 3-án ünnepelték volna meg Boris király trónralépésének tizenhetedik évfordulóját és az ünnepség előestéjén, tegnapelőtt a helyőrség nagy fátylás felvonulást rendezett volna, amelyben résztvettek volna a főváros katonái s politikai élet előkelőségei. Az összeesküvők megállapodtak abban, hogy Uzunov terroristái vezetésével egy csoport megtámadja a felvonulást és bombákat dob az előkelőségek csoportjára.

Ez lett volna a jel az általános felkelés kitörésére. Ezután el akarták foglalni a hadügyminisztériumot, a laktanyákat, a belügyminisztériumot, a postát és a rendőrség palotáját.

A rendőrség mára befejezte a nyomozást, de még több letartóztatás várható, miután a bűnösök egy része szökésben van. Toseff miniszterelnök ma rádióbeszédet mondott a bolgár néphez és vázolta a súlyos veszélyt, amelyben az ország forgott. Az ország belső rendje és nyugalma ma már biztosítva van. Beszède végén felszólította a bolgár népet, hogy tömörüljenek a király szent személye

A NŐI SZÉPSÉGET gondosan ÁPOLNI kell!

ARCKRÉM és PUDER a legfontosabb szépségápoló szerek. Míg a krém a bőrt ápolja, a puder megóvja szelétől és a nap sugaraitól. **A THREE FLOWERS KRÉM** és **PUDER**, a **RICHARD HUDNUT**-művek készítményeit használják mindazok a nők akik gondos arcápolásra és elsőrendű készítményekre szült helyeznek. Használja arcápolásra a **RICHARD HUDNUT** készítményeket! A bőrnek ruganyosságot és fiatalos szépséget kölcsönöz!

RICHARD HUDNUT

+ three flowers + **PUDER**

és **KRÉM**

köré.

Belgrádi jelentések szerint tegnap Bulgáriában nem kevesebb, mint hetven politikust tartóztattak le, közöttük Teodoroff Péter volt pénzügyminiszter, Stojanoff volt földművelésügyi miniszter, azonkívül a volt kommunista párt számos vezetőtagját. Az ellenzéki pártok vezetőit kivétel nélkül rendőri őrizet alá helyezték. A bolgár fővárosban katonai járőrök cirkálnak az utcán és haladéktalanul letartóztatják a gyanús személyeket. Alállítólag több katonatisztet is őrizetbe vettek.

Weltcheff Damian tábornok, aki több hónapja külföldön tartózkodott, tegnap megérkezett a bolgár határra. Dragoman határállomáson a szófiai helyőrség parancsnoka várakozott rá, aki letartóztatta a tábornokot. Megérkezése után nyomban összeült Szófiában a minisztertanács.

Mit akartak az összeesküvők Teodoroffot, aki az 1934 évi államcsínyben is résztvett, még az éjszaka letartóztatták, de később szabadon engedték. Az újabb jelentések már arról is tudnak, hogy Teodoroffot ismét letartóztatták.

Musunoff, a bolgár emigránsok vezetője, jölggyverzett csapata élén átlépte a bolgár határt.

Az eddigi jelentések a rendkívüli események okául azt jelölik meg, hogy Toseff miniszterelnök ellen összeesküvést készítettek elő. Az összeesküvés célja a jelenlegi rezsim megváltoztatása és a király megbuktatása volt.

Fátylászmenet bombákkal

Az összeesküvők a mára tervezett fátylászmenetet bombákkal akarták megzavarni. Az események halása alatt Ivanoff bolgár külügyminiszter tegnap Genfből Szófiába hívták. A külügyminiszter ma érkezik vissza az országba.

A bolgár hivatalos távirati iroda közlése szerint a bolgár kormány tagjai tegnap minisztertanácsot tartottak. Toseff miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány, a király és a nép teljes bizalmának örvendő, a miniszterelnök elmondotta, hogy a kormánynak már régebben tudomása volt arról, hogy egy csoport a hadsereg körében összeesküvést készített elő, amelynek az a célja, hogy polgárháborút szítson Bulgáriában és megbuktassa a kormányt és az államfőt. Az összeesküvők terveik végrehajtására október harmadikát akarták felhasználni, Bulgária függetlenségének és a király trónralépésének napját. Az összeesküvők terveit végrehajtásában olyan

egyének segítségével támaszkodtak, akiknek nemzetellenes működése nem volt titok a kormány előtt. Ugyancsak ennek a tervnek végrehajtása céljából érkezett az országba az ismert Uzunov nevű rovtomultu kalandor is. A miniszterelnök megjegyezte, hogy Velceffről is tudták, hogy hivatásos összeesküvő. Az összeesküvőket kivétel nélkül letartóztatták és törvényszék elé állítják. A belső rend biztosítása érdekében a kormány kihirdette az ostromállapotot és a haditörvényszékek megkezdték működésüket. Jelenleg a legteljesebb rend uralkodik az országban.

Hetven összeesküvőre halál vár

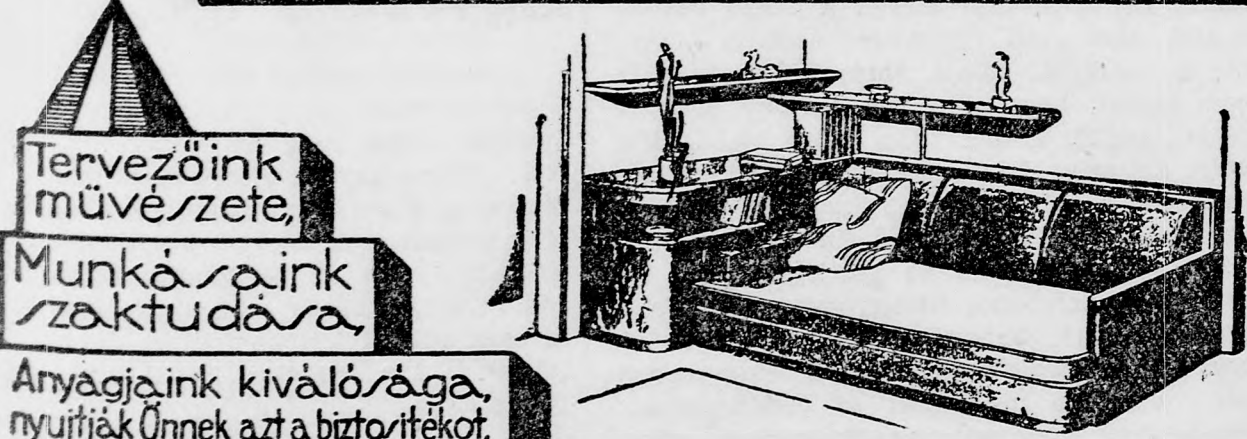
A legújabb jelentések szerint Velceff ezredesen kívül mintegy 70 összeesküvőt vettek őrizetbe. Uzunov Kosta tartózkodási helyét nem ismerik a hatóságok. A miniszterelnök kiáltványt bocsátott ki, amelyben felkéri Bulgária népet, hogy segítse a hadseregnek az ország megvédése érdekében. A letartóztatott összeesküvőkre halál vár. Az összeesküvés következtében Boris király trónralépése évfordulójának megünneplését elhalasztották.

Georgieffet is letartóztatták

A bolgár államcsínyvel kapcsolatban letartóztatták Georgieff volt miniszterelnököt és huszonöt tisztet. A tiszteteket a közeli napokban hadbíróóság elé állítják.

Székely és Rétí BUTORGYÁRT

TÁRGUMÉRE / -BUCURE/ TI -BRA/ OV

Tervezőink művészete.

Munkáink szaktudása.

Anyagjaink kiválósága, nyújtják Önnek azt a biztortéket, mely a butorgyártás előfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

Raktáron tartok és szerek legújabb modellű kályhakat, kandallókat a legkiválóbb minőségben, valamint ócska kályhák átrakását és tisztítását, ugyszintén takaréktüzhelyek készítését és fayancrakást is vállalom a legjutányosabb árban!

GRAEF PÁL kályha mintalercak
CLUJ, Piața Unirii 8. sz., az udvarban

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

SAUL CSERNICHOVSZKY:

Joél Engel, a zsidó zene uttörője

Csernichovszky, a nagy héber költő amikor Palesztinába költözött, első útja korán elhunyt barátjának, Joél Engelnek, a zsidó zene uttörőjének a sírjára vezetett, akit alábbi mélységes nekrológgal siratott el:

A hur csak a daltól pattan! A hegedű hangjai csak a melódiai mélységeiben fúlnak el! És így daltól terhesülten szakadt meg Joél Engel életének a zsidó zene uttörőjének alkonyán, nem is az ut közepén, hanem az elején. Igen, az elején — habár már hosszú-hosszú munkában eltöltött évek voltak a háta mögött.

Evtizedeken át olyan környezetben és olyan atmoszférában dolgozott, amely akkor az ó kulturakörét képezte.

De később rájött, hogy ő idegen ottan és van egy más környezet, amely közelebb áll a lelkéhez.

Evek multak, amíg mindinkább elmélyült benne a tudat, hogy az a másik környezet az egyedüli, amelyhez születésétől fogva predesztinálva van és ahol tehetsége a maga teljességében kibontakozhatik.

Ekkor elindult fölkeresni az ő környezetét. Elindult, hogy felkutassa azt a közönséget, amely megértheti az ő dallamait. És megtalálta. S ime, csak innen kezdődik az ő élete, az önálló, az eredeti, az alkotó élet.

De csak rövid három év adalott neki, hogy törekvéseinek a megvalósulását láthassa.

Megszakadt az élete, megszakadt az éneke. Hirtelen! A közepén!... Nem! Nem a közepén, hanem az elején. A hegy lábánál, amelynek a csúcára tört.

Es ez Engel életének a tragédiája. Az orosz kulturától átitatva, a szláv muzsika búvkörébe zárván iratkozott be az orosz zeneakadémiára.

Azonban egy rejtett hur, egy hur, amely eleinte idegen volt előtte, zúgott, zakatolt a lelkében és a megváltását, a zenében való megnyilvánulását kívánta.

Es amidőn Engel tehetsége először formát öltött, „Eszter“ éneke volt az ajkán. Egy elfelejtett, elhagyott zsidó szikra feléledt benne és az első hangokhoz zsidó témát választott.

Elégedetlen volt és azt hitte, hogy nem ez a hivatása.

Zenekritikus lett. Evtizedeken át tevékenykedett az orosz kultúra érdekében és sok-sok energiát, élet-erőt áldozott az orosz nép javára.

De mi történik azzal a rejtett hurral? Hirtelen újrat utat tört magának.

Az orosz kultúra súlyos válságba jutott. Engel szíve megremegett a nehéz küzdelmekkel felépített kultúra romlásának láttán és ekkor rájött, hogy van egy másik kultúra, amely közelebb áll a lelkéhez és amely egyedül az ő kulturája.

Joél Engel figyelme a zsidó népzene felé fordul. A zsidó melódiai összegyűjtésére törekszik, amelyek addig csak a templomokban és a szombati asztaloknál éltek.

Törekvése visszhangot kelt. Megalakul a „Zsidó Népzene Egyesület“, ideális zenebarátok akadnak, akik felkarolják a széjjelzört melódiaikat.

Joél Engel összeszedi a „nigunokat“, megtisztítja őket a sallangoktól, amelyek avatatlan kezektől rájuk tapadtak.

S ebben a munkájában részműt arra, hogy értékesebb egy produktív tevékenységben eltöltött órá, mint a világzseni bírálsásával eltöltött egész élet.

Ő tudta, hogy hol van az a hely, ahová mennie kell, de a kétségei ideig-óráig visszatartották.

Sokat gondolkodott, amíg elhatározásra jutott. Félt, hogy fölösleges lesz ottan, kételkedett, hogy megértik-e őt.

Már Oroszországban felvetődött előtte a kérdés: kinek dolgozom? És még borzasztóbb volt az a gondolat: kinek fog dolgozni?

De leküzdötte a kétségeit és szerencsére megtalálta azt a területet, ahol örökös kapcsolattal hozzáláncolódt a földhöz, a közönséghez, a munkához és a munkásokhoz.

S a közönség is egybeforr vele, a nép dalnokával.

A régi görög legenda ismét igaznak bizonyult: Anteusz erőt merített a földdel való érintkezés által.

Engel élete megoldást nyert. A nyugtalan szikra révbé jutott. Honnan származott ez a szikra?

Engel Bardianszki szülöttje volt. Ennek a környéknek a zsidói különös típust képviselnek: az „am-haarec“ zsidóságot, a jesiva nélküli zsidóságot, a „chasszid imakönyv“ zsidóságot, amely azonban teljesen elítelt a chasszidizmusról. Nincs „caddikja“, ninco-nek legendái és nincsenek áhitatos körtáncai. A tudatlan zsidóság ez.

I. GAL-ESER (Jeruzsálem):

Népünnepély Simon hacadik sirjánál

Három híres sirhoz zárandokolnak leginkább a zsidók, sőt a nemzsidók is: A kabbalista Rabbi Simon bar Jochai sírjához Meronba, a csodatevő Rabbi Meir Bal-Nész sírjához Tiberiásba és Simon Hacadik sírjához Jeruzsálembe. Ezeket a zárandoklásokat mind három helyen nagy népünnepélyekkel kötik össze.

Simon Hacadiknak sírját különösen a keleti zsidók keresik fel. A perzsa teherhordó, a jemeni kézműves, a marokkói gyűmölcsárú és bucharai szőnyegkereskedő nem gondol ezen a napon üzteltére, hanem már korán reggel elindul feleségétől, gyermekeitől a szent sír körül zöldelő ősrégi olajfák közé. Nagy kosarakban viszik az egésznapra eleséget, nem felejtve otthon a teáskannát sem. A sír bejáratánál koldusok és nyomorékok gyülekeznek, akik ezen a napon nem kérik, hanem köve telik az alamizsnát. Ezen a napon különös kegy, ha valaki adhat, ajándékozhat. Héber és angol rendőrök gondoskodnak a rend fenntartásáról. Nehéz feladat ez, főképp az asszonyok között, akik mind első szeretőnek lenni a szent sírnál a gyertya és olajmécsek meggyújtásában és szívük szomorúságának kiöntésében.

A keleti zsidók színes csoportokban helyezkednek el az olajfák árnyékában. Jemeniek a földön kigyózó nargilekkelből szívják a vizen átsűrűdő pipafüstöt. Kaukázusi zsidók kis nyársokon húsdarabokat forgatnak lobogó tűz fölött. Szezárd zsi-

Az egyházi funkcionáriusokat: rabbikat, saktereket, tanítókat és sameszeket Litvániából és Lengyelországból hozatják maguknak.

Nem a tanulmányok éleseszi zsidósága ez, hanem is extázisba merült istenességé, hanem az egészséges életötözönök és az izmos karok zsidósága.

Ez a zsidóság azonban befogadta és magában hordta azt az ősi magot, amely az évezredek multból ránk maradt és nem engedte, hogy beolvadjunk idegen nemzetekbe. Csak ez az ősi mag, ez az időtlen idő óta erjedő őserő képes arra, hogy életben tartson minket a mai napig.

Titokban, meghuzódva, öntudatlanul él és forrong ez az ősi mag. Csendes, de eleven érzés ez, amely átjárja a zsidó minden testrészét és tettekre serkenti.

Ez a zsidóság nagy cselekedetekre képes és csak ez fogja felépíteni nemzeti otthonunkat.

Az „am-haarec“ zsidósága adta nekünk

Herzlit és táborát, ebben az atmoszférában nevelkedett Trumfeldor és a chalucok legnagyobb része, innen került ki az írók nagy csoportja egészen Meituszig és Schlonszkiig, valamint a zeneszerzők: Gnészin, Kompneitz, Weinberg és Engel. S ezek fogják kiépíteni a zsidó jövőt, nem pedig a tegnaphoz göröcsösen ragaszkodók, akik nem merik követni az országépítő cionizmust, mert lelkük mélyén él bennük a tudat, hogy egész létalapjukat csupán a Galut képezi.

Igen, ez a zsidóság adta nekünk Engelt, az érzések és a tettek emberét.

Sok-sok évig mélyen eltemetve volt lelkében a zsidó szikra, a zsidó hur, de állandóan, szüntelenül forrongott, amíg végre a felszínre tört.

Ezért olyan mély a zenéje, ezért árad olyan halkán, finoman, dübörgések és zakatolások nélkül.

Ilyenek voltak az érzései is... Mint az iszapos tenger moraja Bardianszki parjain... Legyen áldott az emléke közöttünk.

ságnak ezek számára, akik az ő gazdagságukból merítenek! Sok szem lett neves, sok szív vidám a moabita Ruth történetén; és sok szív szilárdult meg, mikor Sosanna igazságtalan szenvedéséről és megérdemelt győzelméről olvasott és sok lélek acélosodott már meg Eszter és Judit bátorságán és hazaszereteten felbuzdulva.

Igy meg fogjuk próbálni, hogy az asszonyi nagyság és gyengeség képei hűen és igazán rajzoljuk, hogy ezek a képek is erősítsék az erkölcsi érzést és az igaz életörömet. És bár hozzáfűzhetnénk azt is, hogy korunk mindjobban megtanulja, hogyan kell megérteni a szívet és mindinkább belátja, hogy nincs nagyobb öröm, mint amit az ember magának szívében teremt, mikor bensőjének szavára, Isten szavára hallgat. Bárcsak sikerülne nekünk, hogy a Biblia asszonyai által is szívet nyerve jussunk meg a jámbor élet és jó lelkiismeret csendes örömei számára!

Ilyen tónusban szól a száz év előtti kor asszonyaihoz az Előszó. És ilyen szellem hatja át az egyes metszetekhez írt kísérőszöveget is. Érdekes, hogy a női erények mintaképei a nemzsidó gyűjtemény mind az ótestamentumból, a zsidó Bibliából meríti.

ŐSZ

Irta: GÓRÓ ESZTER

Biztatásul közöljük az alábbi verset, amelyet egy 11 éves kislány írt, Góró Eszterke, aki még komoly tehetség lehet.

Itt az ősz!

A lábam alatt

Halkan ropog egy száraz levél...

A fák között süvöltve szalad

S bús meséket regél a szél...

Már nem látni egyetlen madarát

S minden fa azt sirja: itt a tél!

A szél sietve tovább szalad

S kegyetlenül mindent lemetél

Ami csak az útjába akad.

S nem látni mást csak végtelen sarat.

S a bús természet zokogva siratja

Egyetlen mátkáját: a Nyarat.

A BIBLIA ASSZONYAI

Közel száz éve, hogy Leipzigban, Brockhaus és Avenarius kiadásában megjelent egy gazdagon illusztrált könyv a Biblia asszonyairól. Évtől Eszterig minden jelentős asszonynak a képe benne van, G. Staal mesteri ábrázolásában, a hozzávaló magyarázó történettel. Kegyes és tiszteletreméltó cél vezette a magát meg nem nevező szerzőt e történetek megírásához. Mint az előszóban mondja: „Élni csak a magunk élete és más idegen életek szemlélése tanít meg. Ezért akarunk minden erényre, minden életkörülményre egy-egy mintaképet felhozni, hogy azokban mindenki tükröződni lássa saját belső életét és a gyenge épüljön az erős példáján és ezért akarjuk a Biblia asszonyiban egy régmúlt idő tiszteletreméltó alakjait nekünk elé állítani, hogy azok életükkel, a szerény szív negyven évszázad előtti és mégis olyan új igazságait, Isten megnyilatkozásait hirdessék nekünk.

A szerző a Bibliából átvett történeteket érdekes emberi motívumokkal bővíti ki és előtérbe hozza azokat az asszonyokat is a Bibliából, kiket egyébként, az eredeti el-

beszélés nyomán, nem lehet mintaképp állítani. Így Putifárné alakja a békés családi életből más után vágyakozó asszony tragédiába mélyülő bűnét ábrázolja, melyet az sem enyhít, hogy a vétkes asszony primitív férje mellől József után, mint ideális ifju után áhitozik. Fáraó leánya a meddő anya gyermek utáni örök vágyakozásával kap az Istentől hozzáküldött zsidó fiu után és Sába királynője, a büszke és gazdag arabiai királynő, a pompából kivagyódva, nem Salomon hatalma, hanem szelleme előtt hajlik meg. Csodálatos frissességgel elevenednek meg a szerző tolla alatt az ótestamentumi ősi alakok, akárcsak az illusztrátor ecsete alatt képmásai. „Es ha a képek, melyeket az ihletett művész alkotott, egyszerű szavakkal kísérve — így folytatja előszavát a szerény szerző — odavarázsolják ifju és öreg elé a Szentírás komoly és kedves nőalakjait, akkor az igazi asszonyiség varázsa másokban is szent érzéseket fog kelteni. Rebekka, Rachel és Jefta lánya már évezredek óta világító példaképei a gyermeki szeretetnek, az engedelmességnek, vallásos-

Egyszerű igazságok

„Gyermekkoromban egy régi zsidó mondát olvastam, melynek e pár szóból álló, furcsa meséjét akkor még nem értettem. Ennyi volt: „Róma kapuja előtt egy belpoklos ül és vár. Ő a Messiás“. Odamentem akkor egy öreg emberhez és megkérdeztem: Kire vár a Messiás? És az öregember olyan választ adott, melyet akkor még nem értettem meg és csak sokkal később fogtam fel annak értelmét. Azt mondta: Reád!...“ (Martin Buber.)

„A zsidóság nemcsak történetében, nemcsak a nép jelenlegi életében, de mindenekelőtt bennünk van“. (Martin Buber.)

„Csak a nemzeti idealizmus belső feszültsége adhatja meg a zsidó népek azt az erőt, amely egyedül képes megteremteni Palesztinában a dolgozó zsidó tömegek normális és szabad fejlődésének előfeltételeit. (Arioso-roff.)

VASÁRNAP

OKTOBER 6.

ROYAL MOZ

AN

Marcelle Chantal szerepében.

Lengyel Menyhen Abraham Pál és Alfred Roda 12. karával.

Unsz

Régheti déből.

— Az idő v

boker — és

dott. Ebből a

Jegyen világ

rohasanah, a

lágosságot ker

félelem fogja

napon. Nem a

rómiaiak mágly

nik emléket id

hanem a maini

jának, Rabbi A

megcsontított

ját, az unszané

rettenetességét

— Hétszáz é

a maini fejede

kor karrierjéne

pillanatig kísér

dolata a fejede

lehasított végta

tel került höné

lom „omed“-ja

elé ros hasanah

mán, szóttlanul

imáját, de amik

hoz, az „angyo

„kaddos“-ához,

kozót és mint

kéből a félelm

— Nem ang

éneket, hanem

csontított emb

mindkét lábán

rengő Rabbi A

zépkor sötét k

zsidó fetreng

csontított emb

maini rabbi A

tával lementszet

verükben a ro

gözölgő páráj

ítélet napján a

égi igazságsz

ember.

— Nem vél

sorsszerűség, k

ki a legvérese

született meg

Másutt is áldó

programszerű,

tikus, elvi, elm

vezett anifszem

A sors iróniaja

bontották le a

onnan indult k

ott törülték k

ami Cionra és

nemzeti életre

született a tud

barbár erőszak

kalmazzák ma

avon avoth al

lésim val ribe

mad- és negye

atyák büneit“.

unokái kell, h

büneiért. Ninc

mint az ártatl

hözése, olyasm

tező volt a bü

tudott, amit r

amit tagadott.

pest Rabbi A

gyűződésért, z

HIREK

Kik biztosítják a

Royal, Mozaiban okt. 7-én
bemutató

ANTONIA

sikerét:

Marcelle Chantal — Fedák Sári legjobb szerepében.
Lengyel Menyhért legjobb színművével.
Abraham Pál legszebb zenéjével.
Alfred Roda 12 tagú világhírű cigány-zene-karával.

Unszane tokef

Részlet dr. Danzig Samu sígheti főrabbi roshasanah beszédéből.

— Az idő végnélküli „vajhi erev, vajhi boker“ — és beszétedett és kivilágosodott. Ebből a láncolatból „jóhi or!“ — „legyen világgóság!“ kiáltásával lép ki roshasanah, a világteremtés napja... Világgóságot keressünk — és borzalom és félelem fogja el a 17 millió zsidót ezen a napon. Nem a szentély pusztulásának, a rómaiak máglyatüzében megszentelt vértanúk emléket idézzük ma, az ítélet napján, hanem a mainzi német fejedelem martirijának, Rabbi Amnon, Mainz megkínzott és megcsönkített rabbijának félelmetes imáját, az unszane tokef-et, az ítélet napjának rettenetességét hirdeti.

— Hetészáz évvel ezelőtt Rabbi Amnon, a mainzi fejedelem kegyeltjét, akkor, amikor karrierjének csúcsa felé közeledett, egy pillanatra kísértésbe hozta a kitérés gondolata a fejedelem szava nyomán... És lehasított végtagokkal, megcsönkített testtel került hőnörök kezéből a mainzi templom „omed“-ja (előimádkozó emelvény) elé roshasanah napján. Ott hallgatta néman, szólanul az előimádkozó muszafimját, de amikor elérkezett a „kodusah“-hoz, az „angyalok“ zengő, háromszoros „kaddos“-ához, félbeszakította az előimádkozót és mint „angyali ének“ szált fel lelkéből a félelmetes ima: Unszane tokef.

— Nem angyalok zengenek ma hódoló éneket, hanem emberek, szenvedő és megcsönkített emberek sikoltanak. Nem a mindkét lábán megcsönkított, vérében fetrengő Rabbi Amnon emléke száll fel a kőszék sötét kriptájából, hanem félmillió zsidó fetreng jogaiban és életében megcsönkítva előttünk. Ötszáz ezer zsidó, a mainzi rabbi Amnon utódai, hőnörök bal-tával lemetszett emberi jogok fetrengenek vérükben a roshasanah „omed“- előtt és gözülő párjuk száll fel Jom hadin, az ítélet napján az ég felé és égi „dir“-ért, égi igazságszolgáltatásért kiált a zsidó ember.

— Nem véletlen, hanem történelmi sorszerűség, hogy Németországból indult ki a legvéresebb zsidó üldöztetés és ott született meg a modern antiszemitizmus. Műsült is üldözték már a zsidókat, de a programszerű, előre kitervezett, szisztematikus, elvi, elméleti és faji alapon megszerzett antiszemitizmus a germánok műve. A sors iróniája, hogy éppen azon a földön bontották le a zsidók a szellemi gettót, onnan indult ki a zsidó vallás reformja és ott törölték ki az imakönyvekből mindent, ami Cionra és Jeruzsálemre, a palesztinai nemzeti életre emlékeztetett — ahol megszületett a tudományos antiszemitizmus, a barbár erőszak elmélete és éppen ott alkalmazták ma a bibliai fenytést: „Pokéd avon avoth al banim val bné banim val silésim val ribéim“, „a gyermekeken, harmad- és negyedikiglen büntetik meg az atyák bűneit“. Kitért zsidók unokái, déd-unokái kell, hogy szenvedjenek nagyapák bűneiről. Nincs rettenesebb bűnhődés, mint az ártatlan, büntudatlan ember bűnhődése, olyasmért bűnhődni, ami nemlétező volt a bűnhődő számára, amiről nem tudott, amit nem hitt, amit nem akart, amit tagadott. Mi ehhez a bűnhődéshez képest Rabbi Akiba martirijára, aki meggyőzéséért, pozitív, akaratos hitéért halt

meg és még lelki gyönyörűséget is tudott lelmi haláltusájában a forradalmi hitért. A kitérték dedunokái százasorosan szenvednek, súlyosabban, mint a cári Oroszország martir-zsidói, kik megédzett, kenény nemzeti öntudattal viselték szenvedéseiket.

— S ma, amikor vérkutatók után állapítják meg nemárja létüket, sokezer emberből fakad ki a mentés után kapasszkodó szó: „Eth achaj anochi mövakés“, „testvéreimet, zsidó testvéreimet keresem!“ Nem a Nyugaton a civilizált és dicsőített nyugaton. Hanem a megtagadott és szeggyelt Keleten, napkeleten, az ősi földön, Szinaj hegye körül...

— Rabbi Amnon utódaiból és sorstársáiból harsogó „tru“, intő szózat tör ki és szárnyalja tul minden zsidó templom ujvi imáit: Tsuva — visszatérés a keleti őshöz, Tfila — régi, elkopott és kitörött imák és Códaka — testvéri szeretet, elfelejtett együvértartozás megújulása — lelküdi a gonosz szellemét és akarátát.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső jomkippur ünnep miatt, szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

— A görög király visszatéréséig régensség veszi át a görög hatalmat. Athénből jelentik: Százötven görög képviselő október 10-én javaslatot terjeszt elő a monarchia visszaállítására. Valószínű, hogy a király visszatéréséig régensség veszi át az uralmat.

A VIVÓ KLUB-ban

— Öt-öt évi börtönt kért az ügyész két kisebbségi újságíró perében. Két kisebbségi újságíró: Szentimrei Jenőnek és Czinczár Miklósnak sajtóperét tárgyalta tegnap a clujti törvényszék második szekciójának Surdancan-tanácsa. Czinczár Miklós két évvel ezelőtt cikket írt az Ellenzékben a kisebbségi vasutasok vizsgálatán helyzetéről. A cikket államellenes tendenciájának találta Colfescu ügyész és vád alá helyezte a cikk íróját, valamint Szentimreit a lap volt szerkesztőjét. A tárgyaláson megjelent Dragos vasuti műhelyfőnök, aki mindenben igazolta az inkriminált cikk állításait. Ennek ellenére Colfescu ügyész vádbeszédében öt-öt évi börtönt kért a két újságíróra. A vádlottak védő nélkül jelentek meg a tárgyaláson. A bíróság rövid tanácskozás után felmentette Szentimreit és Czinczart az ellenük emelt vád alól. Az ügyész fellebbezett.

Modern csillárt olcsón Constructio
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

— Egy rejtélyes gyilkosság finalja. Targumuresi tudósítónk jelenti: Rejtélyes ügyet tárgyalt ma a targumuresi tábla, mint felelősségi bíróság. A tábla büntügyi tanácsa előtt vádlottként Simonis Mihail, velti (tárnava-megyey) tanító állott, aki 1933 októberében éjszaka arra lett figyelmes, hogy valaki jár a kertjében és ezért revolverét magához véve, kiment a kertbe. A tanító három egyént látott kertjében, akik néhány kast akartak onnan elvinni. A tanító ekkor megadásra szólította fel őket és mikor azok még öt támadták meg, revolveréből egy lövést adott le. Hajnalban találták meg a tanító kertjében az egyik legényt, Goga Augustint, akit a tanító golyója halálosan megsebesített. A dumbraveni törvényszék gyilkosságban mondotta ki bűnösnek a tanítót és ezért két évi fegyházra ítélte. A tábla mai tárgyalásán Vamosiu, dumbraveni ügyvéd hatásos beszéde után, a tábla az önvédelmet állapította meg a tanító esetében és ezért büntetését hat havi fegyházra szállította le. Az ítélet jogerős.

— Veszedelmes skarlátjárvány egy Carei melletti faluban. Careiből jelentik: A carei járáshoz tartozó Piscot községben már több mint négy hete felütötte fejét a skarlát. A tegnapi napon már olyan veszedelmes arányokat öltött a járvány, hogy néhány házat kórházzá kellett alakítani, mert egyetlen nap tizenhat megbetegedés történt. A járás-orvos állandó inspekción tart és minden ovó-inkubációt megtejt a járvány leküzdésére. Valószínűleg el fogják zárni a falut, hogy így akadályozzák meg a veszedelmes betegség továbbterjedését.

— Meghíusult betörés Careiban. Careiből jelentik: Az elmúlt este Rosenfeld József, a nagytözsde vezetője, tíz óra tájban sétára indult feleségével. Amikor egy óra múlva visszalétek, az előbb becsukott kaput nyitva találták s a tözsde raktárába vezető ajtónál észrevették valakit, aki a zárat próbálta kinyitni. A léptek zajára az illető ledobta szerszámját és az udvaron a kert felé vad futásnak eredt. Azonnal jelentették az esetet a rendőrségnek, ahonnan rögtön kiszálltak a helyszínre, ahol az ajtó mellett különböző furókát és szerszámokat találtak, azonkívül egy gummitökönyt is. A rendőrség ezeken a nyomokon elindulva, keresi a vakmerő betörőt, aki bent a város középpontjában este 11 óra tájban próbálta elkövetni vakmerő tettét. Ha sikerül a betörés, milliós kárt jelentett volna.

— Államellenes izgatásért hat hónap. Targumuresi tudósítónk jelenti: Ez év márciusában Sacareni muresmegyei községben Vajna Sándor, Abraham János és Hegyi Lajos gazdálkodók nagy mulatságot csaptak és az elfogyasztott italok hatása alatt magyar dalokat kezdtek el énekelni. A csendőrség jegyzőkönyve alapján indult meg ellenük államellenes izgatás című az eljárás és a törvényszék mai tárgyalásán a vádlottak részegségükre hivatkoztak, mint mentő körülményre. A törvényszék Vajna Sándort hat havi, míg társait egy-egy havi fegyházra ítélte. A vádlottak megfelebeztek az ítéletet.

holnap, hétfőn este

— Borzalmas szerencsétlenség Diciusmartinban. Ghimbutan Joan, odaváló lakos családja szilvát főzött egy nagy üstben és eközben Ghimbutan két éves Joan nevű fia vigyázatlanság következtében belezuhan a forró üstbe. A szerencsétlen gyermek, akit csak későre mentettek ki borzalmas helyzetéből, súlyos égési sebeket szenvedett.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullét, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József“ keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti a szellemet. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József víz használata folytán étvágyukat majdnem teljesen visszanyerik.

— Hitler tárgyalásai Königsbergben. Berlinből jelentik: Hitler Königsbergben megbeszélést folytatott a keletporoszországi nemzeti szocialista vezetőkkel.

— Orosz írók Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Moszkvai jelentés szerint az orosz írók és újságírók csoportja utban van Csehszlovákia felé, ahol tanulmányutat tesznek.

— Városi és állami hivatalnokok gyűlése a clujti városban. Tegnap reggel fél tíz órai kezdettel gyűlést tartottak Clujon az erdélyi és bánági városi és állami alkalmazottak a clujti városháza aulájában. Az összegyűlt hivatalnokok fizetési sérelmeik megtárgyalását tűzték ki célul, hogy azt részletesen adhasák elő a vasárnapi megtartandó országos gyűlésen. A szombati összejövetelt dr Petru Rosca, az erdélyi és bánági szervezet elnöke nyitotta meg, majd Draganu dr Cluj város polgármesterének beszéde után Stancu Brădisteanu, az országos szervezet elnöke szóla fel. Jelen volt még a gyűlésen Tárzau, a belügyminisztérium képviselőjében és a bucu-resti állami és városi hivatalnoki kar számos vezető egyénisége. A gyűlés a késő délutáni órákban ért véget, míg az országos gyűlés vasárnap reggel fél tíz órakor kezdődik a román Nemzeti Színházban.

ORVOSI ROVAT:

ELSŐ KÖZLEMÉNY

Szenved-e krónikus vakbélirritációktól, vagy vakbélitáji fájdalomaktól?

A krónikus vakbélirritációk és vakbélitáji fájdalmak igen gyakran tulajdonképpen nem is vakbélifájdalmak, hanem... A világ egyik legnagyobb orvosi folyóirata, a „Wiener Medizinische Wochenschrift“ írja: „Számos krónikus vakbélgyulladás esetében a legújabb kutatások megállapították, hogy a fájdalmak fészke nem a vakbélben, hanem a vakbél táján, a vastagbélben van. A „Gastro D“ a belek motilitásának normálissá tévese által, rövid időn belül gyógyulást idéz elő.“

Figyelje a fentemlített folyóiratról itt megjelenő további idézeteket.

Dr F. T.

A „Gastro D“ gyógyszert 130 lej utánvétellel küldi az európai vezérképviselő: Császár E. gyógyszerész, Bucuresti, Calea Victoriei No. 124f

— Hetvenöt és ötvenszázalékos vasuti kedvezménytel lehet Bucurestibe utazni. A vasuti vezérigazgatóság 7542 C. 2/26 IX. 1935 sz. rendelete alapján a Luna Frontului Marasesti kiállítás látogatói október 1-től 31-ig hétköznapokon 50 százalékos kedvezményt élveznek. Szombaton 0.01 órától hétfőn 24 óráig a kedvezmény 75 százalékos. (400 kilométeren túli távolságról pénteken az utolsó vonattal lehet indulni). Ötvenszázalékos kedvezménytel teljes jegy váltandó és a kiállítás történet látározás után ugyanezen jeggyel lehet utazni. Hetvenöt százalékos kedvezménytel tisztviselő jegy váltandó és látározás után ez is érvényes a visszautazásra. A kedvezmény vonatkozik a gyorsvonali pótkjegyekre is. Rapid tikketekre nem. A jegyek a Luna Frontul Marasesti kiállítás területén (Bucuresti, Parcul Otetelesanu, Calea Victoriei, Telefon Palota mellett) látározhatók.

közkívánatra

SZUCS LÁSZLÓ

— Strasserné Hermann Katica a zongoratanulást úgy kezdők, mint haladók számára újból megkezdte. Str. Marechal Foch 53. földszint 5.

— Nyolcezerhatszázhetven méter magasságból ejtőernyővel szállott földre. Prágából jelentik: Pawlowski csehszlovák pilóta 8770 méter magasságból ejtőernyővel kiugrott repülőgépből és 40 perc alatt sértetlenül földet ért.

— Saljapin felgyógyult. Párizsból jelentik: Saljapin felgyógyult betegségéből s október 11-én fellép a párizsi Nagyoperában Boris Godunov címszerepében.

BOGARAK,

fücsök, poloskák, legyek és mindentlét rovarok radikálisan hipuszitálhatók a

M. H. Balthazar Bucuresti, Str. Scitari 7.

— Spéterné, Blum Maresa mozgásművészeti iskolájában a tanítás megkezdődött. Beiratkozás naponta d. u. 3—7-ig. Str. Dacia 3. (Domus épület — Uránia palota mögött) az iskolában. Testápoló torna, ritmika, tánc, gyógytorna. Tanerőképzés.

— Széngázrobbanás egy belga bányában. Brüsszelből jelentik: A délnyugati hennegau bányakerület egyik szénbányájában széngázrobbanás történt. Még nem tudni, hány munkás esett áldozatul. A mentési munkálatok megindultak.

JOSEF SCHMIDT 20-án az Operában

hangversenyez

Jegyek: a Nemzeti Színház pénztáránál és a főtéri kőpárkban.

